

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

UNSKO-SANSKOG KANTONA

2023.

Broj: 01-02-07-11-2-3229-7/23

Sarajevo, oktobar 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje budžeta i plana rada.....	15
5.2	Izveštavanje.....	16
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	17
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	17
6.1.1	Prihodi i primici	17
6.1.1.1	Prihodi od poreza	17
6.1.1.2	Neporezni prihodi	17
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	18
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	19
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	19
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	21
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	24
6.1.2.4	Kapitalni transferi	30
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	33
6.1.3	Finansijski rezultat.....	34
6.2	BILANS STANJA.....	35
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	35
6.2.1.1	Novčana sredstva	35
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	35
6.2.2	Stalna sredstva	37
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	38
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	38
6.2.5	Popis imovine i obaveza	40
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	40
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	41
8.	JAVNE NABAVKE	42
9.	SUDSKI SPOROVI.....	45
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	46
V.	PRILOZI	48
1.	GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	48
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	48

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku Osnova za mišljenje s rezervom, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Kantona na 31. 12. 2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Dio planiranih i iskazanih tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 947.500 KM korišten je u kapitalne svrhe. Ova sredstva nisu korištena za namjene utvrđene Budžetom, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz transfera prema namjeni, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.1.2.3 Izvještaja);**
- 2. Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu u iznosu od najmanje 26.553.935 KM, s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2. Izvještaja);**
- 3. Dugoročne obaveze više su iskazane za 5.915.064 KM jer su interne transakcije u iznosu od 8.290.000 KM knjigovodstveno evidentirane na ovoj poziciji, a dio dugoročnih obaveza je knjigovodstveno evidentiran na kratkoročnim obavezama (2.374.936 KM). Zbog navedenog bilans stanja ne daje tačne podatke o izvorima sredstava, dugoročnim obavezama i plasmanima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.4 Izvještaja);**
- 4. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje je iskazan jer izvršna sudska rješenja nisu knjigovodstveno evidentirana na pozicijama rashoda i obaveza, nego u okviru vanbilansne evidencije Glavne knjige Trezora u iznosu od 76.258.578 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6.1.3 i 7. Izvještaja).**

Reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **U okviru stalnih sredstava na 31. 12. 2023. godine iskazana je pozicija stanova u iznosu od 1.799.626 KM. Ministarstvo ne raspolaže dokumentacijom o pravu vlasništva ili raspolaganja nad ovim stanovima, a pokrenulo je aktivnosti prema Kantonalnom tužilaštvu po ovom osnovu (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Ministar finansija Kantona je odgovoran za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Kantona;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku Osnova za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Kantona za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Raspodjela tekućih transfera u iznosu od 3.273.882 KM izvršena je na osnovu zahtjeva korisnika, bez prethodno utvrđene procedure i kriterija raspodjele. Nije objavljen ni javni poziv, shodno čemu nije osigurana transparentnost prilikom raspodjele.**
Ugovori sa korisnicima tekućih transfera neprofitnim organizacijama nisu zaključeni, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze, nisu u svim slučajevima dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku, zbog čega nije izvršen nadzor nad utroškom sredstava. To nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona (tačka 6.1.2.3 Izvještaja);
- 2. Godišnji popis nije proveden u potpunosti jer nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja);**
- 3. Prilikom planiranja i pokretanja postupka nabavke udžbenika nije se vodilo računa o početku školske godine. Ugovori za deset lotova ukupne vrijednosti 1.198.740 KM zaključeni su u drugoj polovini septembra 2023. godine, što je za posljedicu imalo kašnjenje nabavke i distribucije udžbenika u odnosu na početak nastave.**
U otvorenom postupku nabavke peleta u vrijednosti od 109.635 KM promijenjeni su uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, a prilikom nabavke motornih vozila i muzičke opreme u iznosu od 234.054 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da osigura aktivnu konkurenciju.
Također, ugovor o isporuci goriva zaključen je u iznosu većem za 217.985 KM u odnosu na procijenjenu vrijednost nabavke.
Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona propisano je da nosioci izvršnih funkcija imaju pravo na položajni dodatak, zbog čega nije usklađen sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (tačka 6.1.2.1 Izvještaja);**
- **Namjenska novčana sredstva u iznosu od 8.290.000 KM, od toga naknada za šume, sredstva za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta i sredstva ESCROW računa na datum bilansa, nisu vraćena na namjenske podračune, niti su raspoloživa za propisane namjene (tačka 6.2.1.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Premijer i rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su da osiguraju da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrde da je tokom fiskalne godine obezbijeđeno namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Kantona, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 1. 10. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu, identifikuju rizike, sačine mape procesa i izrade godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Rukovodioci svih budžetskih korisnika trebaju izjavu o fiskalnoj odgovornosti dostavljati u predviđenom roku Ministarstvu finansija, koje će vršiti njenu provjeru u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
3.*	Nastaviti aktivnosti kako bi se jedinica za internu reviziju uspostavila u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.*	Potrebno je da svi budžetski korisnici okončaju aktivnosti na donošenju planova integriteta u 2024. godini, s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti, u skladu s Planom aktivnosti o provođenju Strategije za borbu protiv korupcije 2023.-2027. godine.	4.
5.*	Budžetom planirati sredstva za pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina u propisanoj visini, a rashode i izdatke budžetskih korisnika planirati prema izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicijama kontnog plana za budžetske korisnike, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	5.1
6.*	U slučaju smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, vršiti izmjene i dopune budžeta, te osigurati poštivanje smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1
7.*	Nastaviti aktivnosti kako bi se zaključili ugovori o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava na području Kantona, kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada.	6.1.1.2
8.*	Novim Zakonom o koncesijama, koji je u izradi, preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta i voda.	6.1.1.2
9.*	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2
10.	Evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1

11.	Uskladiti Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje prava dodatka na plaću i koeficijenta stručnog saradnika.	6.1.2.1
12.*	Angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih poslova u obrazovnim ustanovama vršiti u skladu sa Zakonom o radu i zakonima o obrazovanju koji uređuju njihov rad.	6.1.2.2
13.*	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	6.1.2.2
14.	Propisati dokumentaciju kojom se utvrđuje ispunjenost kriterija prilikom raspodjele tekućih transfera općinama i gradovima kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.	6.1.2.3
15.	Propisati kriterije za raspodjelu tekućeg transfera za vjeru uz raspisivanje javnog poziva, u cilju osiguranja transparentnosti, zaključivati ugovore s korisnicima transfera kojima će se utvrditi prava i obaveze, način izvještavanja o utrošku sredstava i osigurati nadzor nad utroškom, a sve u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.2.3
16.	Sa korisnicima transfera neprofitnih organizacija/udruženja kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike ugovorima utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.2.3
17.*	Kod raspodjele sredstava kapitalnih transfera općinama i gradovima na razdjelu Vlade, javnim pozivom propisati svu potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija, donijeti odluku o kriterijima za raspodjelu sredstava vodnih naknada te osigurati efikasnost korištenja ovih sredstava.	6.1.2.4
18.*	Nastaviti aktivnosti na povratu namjenskih novčanih sredstava koja su u ranijem periodu korištena za održavanje solventnosti, kako bi bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene.	6.2.1.1
19.*	U saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom poduzeti aktivnosti na procjeni naplativosti iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu „Projekta obnove stočnog fonda“ kako bi se sačinio prijedlog nenaplativih potraživanja, s ciljem njihovog realnog iskazivanja.	6.2.1.2
20.*	U saradnji s Kantonalnim tužilaštvom okončati aktivnosti na utvrđivanju prava vlasništva i drugih prava nad stanovima „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, te u skladu s konstatovanim provesti odgovarajuća knjiženja u knjigovodstvenim evidencijama.	6.2.2
21.*	Interne transakcije i obaveze po kreditima evidentirati na propisanim pozicijama u Glavnoj knjizi, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.4
22.*	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.5

23.*	Obaveze Kantona po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	7.
24.*	Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži minimalne informacije i da se osigura pravična i aktivna konkurencija, postupke javnih nabavki provoditi blagovremeno, a ugovore zaključivati u skladu sa odredbama tenderske dokumentacije i dosljedno primjenjivati, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (19)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Unsko-sanskog kantona;
- Budžet Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu;
- Zakon o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o koncesijama;
- Zakonom o državnoj službi u Unsko-sanskom kantonu;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Unsko-sanski kanton kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona. Ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom FBiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Kanton je nadležan za: uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti, utvrđivanje politike u vezi s osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihova rada i izgradnje, provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa, finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, obavljanje i drugih ovlaštenja utvrđenih Ustavom i zakonom Federacije i Kantona.

Kanton u svom sastavu ima gradove Bihać, Cazin, Bosanska Krupa i pet općina: Bosanski Petrovac, Bužim, Ključ, Sanski Most i Velika Kladuša.

Ustavne nadležnosti obavljaju se putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), koju čini 30 poslanika izabраниh na period od četiri godine. Izvršna vlast je Vlada Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona), a čine je premijer Vlade Kantona i devet ministara. Sudsku vlast vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. Kantonalnim ministarstvima rukovode ministri, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova, kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Budžet Kantona), koji na prijedlog Vlade Kantona donosi Skupština. Iz Budžeta Kantona finansira se 110 korisnika, koliko ih je u Registru budžetskih korisnika, od čega: devet ministarstava, 47 osnovnih škola, 22 srednje škole, devet pravosudnih institucija, dvije institucije visokog obrazovanja (Univerzitet u Bihaću i Islamski pedagoški fakultet), šest institucija kulture i 15 ostalih korisnika.

Premijer Vlade Kantona je Nijaz Hušić, koji funkciju obavlja od 5. 12. 2023. godine, a do ovog datuma obavljao je Mustafa Ružnić.

Budžetom za 2023. godinu planirano je 5.310 zaposlenih. Na 31. 12. 2023. godine u organima i institucijama koje se finansiraju iz Budžeta Kantona bilo je 5.311 zaposlenih.

Sjedište Vlade Kantona je u Bihaću, Ulica Alije Đerzeleza broj 6.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Kantona za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Finansijski izvještaji Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona, bili su predmet posebne revizije za 2023. godinu.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li konsolidovani finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2023. do septembra 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Kantona za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Kanton je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Dosljedno se primjenjuje Odluka o načinu obrazovanja stručnih komisija i drugih radnih tijela od strane Vlade Kantona, rukovodilaca kantonalnih organa državne službe i ovlaštenih organa budžetskih korisnika kod isplate naknade.
2.	Realizacija tekućih transfera neprofitnim organizacijama na razdjelu Vlade je za 2023. godinu utvrđena na osnovu javnog poziva, u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta.
3.	Sa korisnicima kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti zaključuju se ugovori kojima je utvrđena namjena odobrenih sredstava i regulisana međusobna prava i obaveze. Ocjenu preporuke u dijelu vršenja nadzora nismo vršili, budući da je aneksima ugovorima produžen rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku.
4.	Izvršena je analiza strukture konta neraspoređeni višak rashoda nad prihodima i u saradnji s Ministarstvom finansija provedena su korektivna knjiženja.
5.	Izvršena je analiza ranijih knjiženja prenosa potraživanja na sumnjiva i sporna, i shodno tome provedena su korektivna knjiženja.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Najveći broj budžetskih korisnika imenovao je koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Međutim, još uvijek nisu svi poduzeli sve aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Jedinica za internu reviziju popunjena je jednim izvršiocem na mjestu internog revizora, od ukupno osam koliko je utvrđeno sistematizacijom radnih mjesta, zbog čega još uvijek nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
3.	Najveći broj rukovodilaca budžetskih korisnika dostavio je izjavu o fiskalnoj odgovornosti u predviđenom roku Ministarstvu finansija. Međutim, jedan manji dio to nije učinio u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

4.	Raspodjela kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti na razdjelu Vlade nije u potpunosti vršena na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, a kod raspodjele namjenskih sredstava vodnih naknada, nije osigurana efikasnost korištenja ovih sredstava u 2023. godini.
5.	Aktivnosti na povratu namjenskih novčanih sredstava koja su u ranijem periodu korištena za održavanje solventnosti su vršene sukcesivno, međutim ona nisu bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene u cijelosti.
6.	U saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom poduzimane su aktivnosti na procjeni naplativosti pojedinih iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu „Projekta obnove stočnog fonda“.
7.	Postupci javnih nabavki nisu provedeni blagovremeno u svim slučajevima, a tenderska dokumentacija nije se sačinjavala kod određenih postupaka na način da sadrži minimalne informacije, kao i da se osigura princip jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Nerealizovane preporuke	
1.	Potrebno je da svi budžetski korisnici okončaju aktivnosti na donošenju planova integriteta, osiguraju uslove za njihovu implementaciju i poduzmu sve ostale potrebne mjere po pitanju prevencije korupcije.
2.	U slučaju smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, vršiti izmjene i dopune budžeta, te osigurati poštivanje smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika i rokova za izradu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
3.	Planirati sredstva u budžetu za pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina, u visini predviđenoj Zakonom o budžetima u FBiH.
4.	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
5.	Zaključiti ugovore o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava (JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, ZU „Lječilište Gata“ Bihać i manjim ribogojilištima na području općina u Kantonu), kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada.
6.	Novim Zakonom o koncesijama, koji je u izradi, preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta i voda.
7.	Angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih poslova kod Univerziteta u Bihaću vršiti u skladu sa Zakonom o radu.
8.	Obračun poreza i doprinosa nastalih po osnovu nesamostalne djelatnosti za zaposlenike organa uprave vršiti u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.
9.	Okončati aktivnosti na pravnom regulisanju statusa stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji se iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.
10.	Interne transakcije i obaveze po kreditima evidentirati na propisanim pozicijama u Glavnoj knjizi, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
11.	Obaveze Kantona po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

12.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Propisati potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija i sa korisnicima tekućih transfera za obilježavanje značajnih datuma zaključivati ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze. Ocjena preporuke nije vršena jer Budžetom za 2023. godinu ovaj transfer nije planiran u značajnom iznosu.
2.	Transfer za zdravstvo realizovati na osnovu odluka o kriterijima i programima utroška sredstava Vlade, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta. Ocjena preporuke nije vršena budući da su u uzorku obuhvaćeni korisnici uvršteni u Budžet, u skladu s članom 31. Zakona o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu.
3.	Tekući transfer za kulturu realizovati na transparentan način, utvrditi mjerljive kriterije za odabir projekata na način da budu dokazivi dostavljanjem potrebne dokumentacije. Ocjena preporuke nije vršena jer je izdatak u 2023. godini po ovom osnovu ispod praga materijalnosti.
4.	Poštovati rokove uvođenja izvođača u radove, u skladu sa zaključenim ugovorima. Ocjena preporuke nije vršena jer nije bilo ugovora u 2023. godini zaključenih za izvođenje građevinskih radova.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu date su ukupno 24 preporuke, od čega je pet novih i 19 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (12 nerealizovanih i sedam djelimično realizovanih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je šest preporuka, od kojih je jedna djelimično implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za pet preporuka nisu preduzete aktivnosti. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Kanton u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,² Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH⁵ rukovodioci svih budžetskih korisnika odgovorni su za zakonito i namjensko korištenje sredstava i efikasno i uspješno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Odgovorni su i za uređivanje sistema interne kontrole u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole i drugim propisima kako bi se osiguralo izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti.

Rukovodioci budžetskih korisnika u ranijem periodu donijeli su interne akte iz nadležnosti, kojima su uredili poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Doneseni su pravilnici o unutrašnjoj organizaciji kojim je utvrđena organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta, sa opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uslovima za njegovo obavljanje, uključujući i obaveze i odgovornosti. Ministar finansija donio je u januaru 2017. godine Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i trezor.⁶

Najveći broj budžetskih korisnika imenovao je koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, ukupno 97 od 110 koliko ih je u Registru budžetskih korisnika.

Ministarstvo finansija je, u skladu sa članom 15. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, sačinilo Godišnji konsolidovani izvještaj, te ga dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija u zakonskom roku. Izvještaj obuhvata podatke za ukupno 97 korisnika koji su dostavili izvještaj, kojim nije obuhvaćen manji broj korisnika javnih sredstava, zbog čega ne prikazuje u potpunosti stvarno stanje u provedbi sistema internih kontrola.

U posebnom dijelu Godišnjeg konsolidovanog izvještaja o funkcionisanju sistema FUK-a dati su podaci o poduzetim aktivnostima na provođenju sistema preko pet komponenti COSO modela. Između ostalog, konstatovana je potreba donošenja internih procedura za oblasti koje nisu ili su neadekvatno pokrivene pisanim pravilima, da se identifikuju rizici koji mogu utjecati na realizaciju strateških ciljeva i sačine mape procesa od stane korisnika javnih sredstava koji to nisu učinili.

Najveći broj budžetskih korisnika imenovao je koordinatora i sačinio godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Međutim, budući da nisu identifikovani rizici s mjerama za njihovo smanjenje, niti su sačinjene mape procesa kojima se definišu tokovi procesa, konstatujemo da većina budžetskih korisnika nije uspostavila sistem internih kontrola u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- ***potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinatore za finansijsko upravljanje i kontrolu, identifikuju rizike, sačine mape procesa i izrade godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.***

Izjave o fiskalnoj odgovornosti – Fiskalna odgovornost regulisana je članom 44. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da su rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni za zakonito i namjensko korištenje sredstava i učinkovito i uspješno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Rukovodioci korisnika Budžeta Kantona, vanbudžetski fondovi i jedinice lokalne samouprave s područja Kantona dužni su dostaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti Ministarstvu finansija, koje je nadležno da vrši formalnu i suštinsku provjeru sadržaja dostavljenih izjava u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.⁷

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15 i 104/16

⁶ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 3/17

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

U 2023. godini od 110 budžetskih korisnika upisanih u Registar budžetskih korisnika, ukupno devet nije dostavilo izjavu. Pojedini korisnici nisu ispoštovali rok za dostavljanje izjava do 15. 3. budući da su, prema prezentiranoj evidenciji, izjave dostavljane i krajem marta. Ministarstvo finansija nije vršilo suštinsku kontrolu dostavljenih izjava o fiskalnoj odgovornosti.

Dio budžetskih korisnika, iako je bio obavezan, nije ispoštovao rok za dostavljanje izjave o fiskalnoj odgovornosti do 15. 3. Ministarstvu finansija, a Ministarstvo finansija nije vršilo suštinsku provjeru dostavljenih izjava, odnosno provjeru vjerodostojnosti datih odgovora, što je obaveza propisana Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- ***rukovodioci svih budžetskih korisnika trebaju izjavu o fiskalnoj odgovornosti dostavljati u predviđenom roku Ministarstvu finansija, koje će vršiti njenu provjeru u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.***

Interna revizija

U skladu s odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH Kanton je bio u obavezi formirati jedinicu za internu reviziju pri Ministarstvu finansija, koja će pokrivati sve budžetske organizacije prvog i drugog reda u sastavu Kantona i jedinice lokalne samouprave sa područja Kantona koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija iz 2012. godine sistematizovan je Sektor za internu reviziju sa osam izvršilaca. U 2023. godini izvršen je prijem jednog internog revizora.

Budući da Sektor za internu reviziju zapošljava jednog internog revizora, a da je sistematizacijom radnih mjesta predviđeno osam izvršilaca, konstatujemo da jedinica interne revizije nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija. Ovo ima za posljedicu da se ne vrši interna revizija budžetskih korisnika budžeta Kantona, gradova i općina, te ostalih pravnih lica u kojima većinski udjel imaju kantoni.

Preporuka:

- ***nastaviti aktivnosti kako bi se jedinica za internu reviziju uspostavila u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.***

Budžetski nadzor

U Kantonu je uspostavljena funkcija budžetskog nadzora, kako je predviđeno članovima od 79. do 81. Zakona o budžetima u FBiH i članom 5. Uredbe o budžetskom nadzoru u FBiH.⁸ Dva budžetska inspektora su u okviru nadležnosti ministarstava i gradskih i općinskih organa uprave i vanbudžetskih fondova u toku 2023. godine vršila budžetski nadzor, i sačinila izvještaje o radu.

Prevenција korupcije

Uredbom Vlade o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona⁹ osniva se Ured za borbu protiv korupcije Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Ured) koji vrši stručne, operativne i administrativno tehničke poslove u vezi sa: provođenjem Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu¹⁰ i aktivnostima na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i prijavljivanju nadležnima uočenih koruptivnih aktivnosti u Kantonu.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

⁹ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 20/22

¹⁰ Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 17/22, 10/23

Uredbom je utvrđeno da će Ured usko saradivati i koordinirati aktivnosti sa Radnim tijelom Vlade za borbu protiv korupcije do isteka mandatnog perioda na koji je tijelo imenovano.

Zaključkom Skupštine od 9. 10. 2023. godine prihvaćena je Strategija za borbu protiv korupcije za period 2023.-2027. godine, kojom je utvrđen detaljan pregled mjera: jačanje uloge koordinatora u prevenciji korupcije i borbi protiv korupcije, poboljšanje procesa zapošljavanja u javnom sektoru, sveobuhvatno unapređenje integriteta u sektoru zdravstva i obrazovanja, uspostavljanje internih antikorupcijskih propisa, poboljšanje saradnje antikorupcijskih tijela s organizacijama civilnog društva, medijima i akademskom zajednicom, jačanje rada inspekcijских i pravosudnih institucija, kao i jačanje ljudskih resursa i opremljenosti Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova.

Nije prezentirana ažurirana informacija o ispunjenju obaveze donošenja planova integriteta na 31. 12. 2023. godine, u odnosu na dostavljeni podatak za 2021. godinu, kada je od ukupno 94 budžetska korisnika koji su bili u obavezi da donesu planove integriteta, proces završilo 29 institucija, 34 institucije su bile u fazi završetka izrade planova, a 31 institucija nije ni započela aktivnosti.

Planom aktivnosti o provođenju strategije koji je usvojen Zaključkom Vlade od 23. 11. 2023. godine, utvrđen je vremenski okvir za implementaciju aktivnosti, a svim institucijama Kantona i jedinicama lokalne samouprave utvrđen je rok 2024. godina za donošenje internih antikorupcijskih pravila i planova integriteta.

Preporuka:

- ***potrebno je da svi budžetski korisnici okončaju aktivnosti na donošenju planova integriteta u 2024. godini, s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti, u skladu s Planom aktivnosti o provođenju Strategije za borbu protiv korupcije 2023.-2027. godine.***

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta i plana rada

Skupština Kantona je 6. 4. 2023. godine usvojila Budžet Kantona u iznosu od 335.405.924 KM, sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu. S obzirom na to da Budžet Kantona nije donesen u zakonskom roku, do 31. 12., u prvom tromjesečju na snazi je bila Odluka o privremenom finansiranju u iznosu od 52.664.201 KM.

Nakon izmjena i dopuna od 26. 12. 2023. godine Budžet je usvojen u iznosu od 338.066.446 KM. Budžetom su planirani ukupni prihodi u iznosu od 317.801.479 KM i tekući rashodi od 310.218.107 KM, iz čega proizilazi pozitivan tekući bilans budžeta od 7.583.372 KM.

Primici od zaduživanja planirani su u iznosu od 19.595.810 KM, primici od finansijske imovine 600.000 KM i primici od prodaje stalnih sredstava 69.157 KM.

Ukupni rashodi i izdaci nakon izmjena i dopuna planirani su u iznosu od 338.066.446 KM, od čega se na plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinose poslodavca odnosi 180.576.092 KM, tekuće transfere i druge tekuće rashode (80.787.813 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (26.476.517 KM), kapitalne transfere (21.309.185 KM), izdatke za nabavku stalnih sredstava (16.992.839 KM), izdatke za otplate dugova (4.755.500 KM), izdatke za kamate (758.500 KM), izdatke za finansijsku imovinu (600.000 KM), tekuću rezervu (310.000 KM) i na pokriće deficita iz ranijeg perioda (5.500.000 KM).

Iznos planiran za pokriće deficita je 11,68% akumuliranog viška rashoda nad prihodima (47.074.428 KM). **Planiranje pokrića deficita vrši se sukcesivno, mada nedovoljno, s obzirom na to da je članom 43. Zakona o budžetima u FBiH propisano da je Vlada Kantona dužna ostvareni deficit iz prethodnih godina pokriti planiranjem sredstava u narednih pet godina. Budžetom za 2023. godinu planirana su i sredstva za izmirenje dijela dospjelih obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 1.461.228 KM.**

Odlukama ministra finansija odobrene su preraspodjele sredstava unutar budžetskih korisnika, dok su odlukama Vlade Kantona odobrene preraspodjele sredstava između budžetskih korisnika.

Prilikom planiranja, izrade i donošenja Budžeta Kantona nisu poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH u sljedećem:

- Budžetom je planiran primitak od kreditnog zaduženja u iznosu od 19.595.810 KM, koji nije realiziran. Nije prezentirana ni dokumentacija koja bi potvrdila mogućnost kreditnog zaduženja, u skladu sa članom 7. Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH. Iako je bilo izvjesno da će primici u ovom iznosu biti manje realizirani, u ovom slučaju nisu poduzete mjere uravnoteženja Budžeta, u skladu s članovima 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH.
- Budžetski korisnici se nisu pridržavali Uputa/smjernica za izradu zahtjeva (Instrukcije broj 1.) u dijelu poštovanja postavljenih ograničenja Budžeta. Prema DOB-u za period 2023-2025. godine ograničenja Budžeta utvrđena su u visini od 275.009.652 KM, dok su zahtjevi budžetskih korisnika iznosili 286.766.261 KM. Svoje zahtjeve budžetski korisnici nisu sačinili u skladu sa Smjericama ekonomske i fiskalne politike 2023-2025, te je Ministarstvo finansija svelo zahtjeve na prihvatljiv nivo sredstava sa stanovišta izvora finansiranja;
- Utvrdili smo da Budžet nije sadržavao rashode i izdatke kod određenih budžetskih korisnika iskazane po izvorima finansiranja. Shodno Planu investiranja kapitalnih investicija koji je donijela Vlada 23. 9. 2022. godine u iznosu od 11.950.000 KM, a koja se dijelom odnose na doznačena sredstva po ugovoru o dodjeli potpore iz Budžeta FBiH od 10. 6. 2022. godine, planirana su kao transfer na prihodovnoj strani i raspoređena kao budžetska sredstva (izvor 10) u posebnom dijelu Budžeta, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Nije dato obrazloženje zašto su transferi viših nivoa vlasti Budžetom planirani kao budžetska sredstva;
- Budžetom su planirana sredstva za pokriće neraspoređenog viška rashoda nad prihodima (akumuliranog deficita) u iznosu od 5.500.000 KM, što predstavlja 11,68%. Ističemo da je neraspoređeni višak rashoda nad prihoda i veći jer u bilansnoj evidenciji nisu iskazane obaveze po osnovu sudskih rješenja o izvršenju, za što je Budžetom za 2023. godinu planirano 1.461.228 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da je ostvareni deficit iz prethodnih godina Vlada dužna pokriti planiranjem sredstava u budžetu za pokriće ostvarenog deficita u narednih pet fiskalnih godina.

Nacrt budžeta Kantona na razdjelima određenih budžetskih korisnika nije sadržavao rashode i izdatke iskazane po tačnim izvorima finansiranja, a određeni rashodi i izdaci nisu planirani na odgovarajućim pozicijama predviđenim analitičkim kontnim planom za budžetske korisnike. Također, sredstva u budžetu za pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina nisu dovoljno planirana, i nisu poduzete mjere uravnoteženja Budžeta, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH.

Strategija razvoja Kantona donesena je za period 2021–2027, a doneseni su i programi rada Skupštine Kantona i Vlade Kantona za 2023. godinu.

Preporuke:

- ***Budžetom planirati sredstva za pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina u propisanoj visini, a rashode i izdatke budžetskih korisnika planirati prema izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicijama kontnog plana za budžetske korisnike, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH;***
- ***u slučaju smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, vršiti izmjene i dopune budžeta, te osigurati poštivanje smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

5.2 Izvještavanje

Izveštaj o izvršenju Budžeta Kantona za period od 1. 1. do 31. 12. 2023. usvojila je Skupština 4. 6. 2024. godine.

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo finansija Kantona sačinilo je konsolidovani godišnji izvještaj za Budžet Kantona u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH i dostavilo ga nadležnim institucijama u propisanom roku. Uz godišnje finansijske izvještaje sačinjena je i Analiza iskaza i obrazloženje o izvršenju Budžeta Kantona, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Ministarstvo finansija sačinilo je i godišnje konsolidovane računovodstvene izvještaje za Budžet Kantona, općine i gradove i dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 296.897.396 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (239.137.657 KM), neporezni prihodi (23.554.004 KM), primljeni transferi i donacije (33.583.029 KM), primici od finansijske imovine (600.000 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (22.706 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od indirektnih poreza (188.031.927 KM), porez na dohodak (28.408.985 KM) i porez na dobit preduzeća (22.665.528 KM).

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 23.554.004 KM, a odnose se na: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (19.271.105 KM), novčane kazne (3.752.666 KM), prihode od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih kursnih razlika (523.632 KM) i druge tekuće prihode (6.601 KM).

U okviru **naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga** iskazani su prihodi od: prihodi od pružanja javnih usluga (5.096.883 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (3.945.246 KM), sudske takse (3.484.683 KM), neplanirane uplate (2.751.761 KM), administrativne takse (2.028.977 KM) i ostale budžetske naknade i takse (1.963.265 KM).

U okviru prihoda od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih kursnih razlika iskazani su **prihodi od davanja prava na eksploataciju** u iznosu od 428.014 KM. Ovi prihodi uplaćuju se shodno Zakonu o koncesijama Unsko-sanskog kantona¹¹, kojim je utvrđeno da se sredstva prikupljena po osnovu naknada za korištenje koncesije raspoređuju 60% u korist općina i 40% u korist Budžeta Kantona.

Prema utvrđenom procentu raspodjele, ukupno ostvareni prihodi od koncesija u 2023. godini u iznosu od 1.656.715 KM raspoređeni su, od čega je Kantonu pripalo 662.686 KM, a općinama 994.029 KM. Neurošena sredstva koncesionih naknada na 31. 12. 2023. godine prenijeta su na kratkoročna razgraničenja u iznosu od 230.110 KM.

Na 31. 12. 2023. godine bili su aktivni ugovori sa 42 koncesionara iz oblasti mineralnih sirovina u nadležnosti Ministarstva privrede, kao i četiri iz oblasti poljoprivrede i pet iz oblasti voda u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

¹¹ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 10/03, 7/09, 19/13

Izveštaj o radu Komisije za koncesije za 2023. godinu Vlada je usvojila 19. 4. 2024. godine. U Izveštaju je istaknuta potreba iniciranja rješavanja dodjele koncesije na postojećim malim hidroelektranama Krušnica u Bosanskoj Krupi i na kanalu „Bihać“, ali i potpisivanja ugovora u vezi sa korištenjem vode na hidroelektrani „Kostela“ Bihać.

Zaključkom Komisije za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj ispred Skupštine od 29. 11. 2023. godine zatraženo je od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona da u saradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva pokrene proceduru sa „Elektroprivreda BiH“ d.d. u smjeru uspostave ugovora o koncesiji za korištenje vode na hidroelektrani „Kostela“ Bihać.

Sa ZU „Lječilište Gata“ Bihać i ribogojilištima Sanička pastrmka d.o.o. i Riz Krajina d.o.o. zaključeni su ugovori o koncesiji. U izveštaju komisije se navodi postojanje nelegalnih ribnjaka, ali ugovori nisu zaključeni sa javnim vodovodnim preduzećima.

Imajući u vidu da se vrši eksploatacija prirodnih bogatstava bez zaključenih ugovora o koncesiji i da se zbog toga potraživanja od koncesija ne evidentiraju u svim slučajevima, ne možemo potvrditi da su ona realno iskazana. Također, zbog činjenice da se prirodna bogatstva eksploatišu bez naknade, Kanton i jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze predmeti koncesije ne ostvaruju prihode koji im po tom osnovu pripadaju.

Sumnjiva i sporna potraživanja od koncesija u najvećem dijelu iskazana su kod Ministarstva privrede u iznosu od 1.393.708 KM. Ona su utužena, ali postoji problem naplate jer je većina koncesionara u stečaju („Splonum“ d.d. Sanski Most, „Krajina putevi“ d.d. Bihać, GP „Rad“ Cazin, itd.).

Odlukom Vlade o namjeni korištenja sredstava prikupljenih po osnovu dodjele koncesija koja pripadaju Kantonu iz 2019. godine nije utvrđena precizna namjena korištenja prikupljenih sredstava po osnovu dodjele koncesija. Navedeno ističemo jer je Odlukom utvrđeno da se sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta koriste za zaštitu i uređenje zemljišta, a sredstva ostvarena korištenjem voda za finansiranje upravljanja vodama.

Iako je u junu 2021. godine rješenjem Vlade Kantona imenovana Radna grupa za izradu nacrtu Zakona o koncesijama, on još uvijek nije donesen. Prijedlog nacrtu Zakona o koncesijama je Zaključkom Vlade od 19. 1. 2024. godine povučen iz skupštinske procedure, radi analize i upoznavanja novog saziva Vlade sa istim.

Preporuke:

- ***nastaviti aktivnosti kako bi se zaključili ugovori o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava na području Kantona, kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada;***
- ***novim Zakonom o koncesijama, koji je u izradi, preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta i voda.***

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 33.583.029 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 19.723.148 KM ili 37 %. U navedenom iznosu na primljene transfere od ostalih nivoa vlasti odnosi 33.536.258 KM i donacije (46.596 KM).

Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti odnose se na u najvećem dijelu na primljene transfere od Federacije BiH od 33.418.563 KM.

Prema Ugovoru o dodjeli potpore iz Budžeta Federacije BiH zaključenom 10. 6. 2022. godine između Federalnog ministarstva finansija i Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: korisnik), sredstva u iznosu od 23.903.093 KM u cijelosti su utrošena i priznata kao prihod u 2023. godini. Izveštaj o namjenskom utrošku dostavljen je Federalnom ministarstvu finansija 22. 12. 2023. godine, shodno kojem je za strukturalne reforme utrošeno 11.953.093 KM i kapitalne investicije 11.950.000 KM.

Odlukom Vlade FBiH od 19. 5. 2023. godine o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni“, za sve kantone utvrđena je raspodjela sredstava shodno kriteriju broj stanovnika. Unsko-sanskom kantonu utvrđen je iznos od 23.903.093 KM.

Ugovor o dodjeli potpore iz Budžeta Federacije BiH zaključili su 25. 5. 2023. godine Federalno ministarstvo finansija i Unsko-sanski kanton (u daljem tekstu: korisnik), kojim se korisnik obavezuje da će dodijeljenu potporu namjenski utrošiti primjenjujući relevantne zakone i propise, posebno poštujući i dajući prednost ukupnoj namjeni dodijeljenih sredstava utvrđenih Odlukom, odnosno provođenje strukturalnih reformi i finansiranje/sufinansiranje infrastrukturnih projekata, u omjeru 50%:50%.

Ugovorom je utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava najkasnije do 31. 12. 2024. godine. Ova sredstva nisu utrošena u tekućoj godini i u najvećem dijelu su preknjižena na kratkoročna razgraničenja u iznosu od 18.845.343 KM.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 310.329.784 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (165.086.635 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (72.396.459 KM), sitan inventar i usluge (19.235.387 KM), izdaci za materijal, kapitalni transferi (19.024.005 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (16.633.366 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (12.222.781 KM), izdaci za otplate dugova (4.603.113 KM), izdaci za finansijsku imovinu (600.000 KM) i izdaci za kamate (528.038 KM).

Kod izvršavanja Budžeta Kantona rashodi i izdaci nisu se priznavali u trenutku njihovog nastanka, s obzirom na to da je na teret Budžeta Kantona za 2024. godinu prenesen dio obaveza iz 2023. u iznosu od 87.475 KM, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je regulisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja.

Preporuka:

- **rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u ukupnom iznosu od 165.086.635 KM, a odnose se na bruto plaće i naknade plaća (141.088.282 KM) i naknade troškova zaposlenih (23.998.353 KM).

Obračun plaća i naknada budžetskih korisnika Kantona vršen je na osnovu Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona¹², Zakona o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u FBiH¹³, Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona o utvrđivanju platnih razreda, koeficijenata i osnovice za plaću policijskih službenika u Ministarstvu unutrašnjih poslova¹⁴ i Kolektivnim ugovorom za zaposlenike Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona¹⁵.

Osnovica za obračun plaće u 2023. godini utvrđivala se kvartalno na osnovu posebno donesenih odluka Vlade i to: za nosioce izvršnih i drugih funkcija u Vladi, za kantonalnog pravobranioca i zamjenike; predsjedavajućeg i članove Komisije za koncesije; za zaposlene u kantonalnim ustanovama kulture u iznosu od 377 KM; za državne službenike i namještenike u organima državne službe Unsko-sanskog kantona; za policijske službenike MUP-a te državne službenike i namještenike MUP-a u iznosu od 370 KM uz primjenu boda u visini od 1,02 za državne službenike i namještenike; a za poslanike u stalnom radnom odnosu u Skupštini; JU Socijalno pedagoška životna zajednica; Univerzitet u Bihaću; za zaposlene u javnim ustanovama predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja u iznosu od 370 KM.

¹² „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.11/15,24/18

¹³ „Sl. novine FBiH“, br.72/05, 22/09 i 55/13

¹⁴ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.4/14

¹⁵ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.19/16

I dalje je u primjeni Zakon o plaćama i naknadama iz 2015. godine, shodno kojem koeficijent plaće stručnog saradnika iznosi 3,50 umjesto 3,70, kako je to propisano Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.

Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona propisano je da nosioci izvršnih funkcija imaju pravo na položajni dodatak, koji utvrđuje i donosi Komisija za izbor i imenovanja. Shodno navedenom, do 1. 4. 2023. godine bila je na snazi Odluka o novčanim primanjima izabranih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija u organima vlasti Kantona iz 2015. godine kojom je utvrđeno da izabranim dužnosnicima koji ostvaruju pravo na plaću i nosiocima izvršnih funkcija u Vladi pripada pravo na položajni dodatak u iznosu od 10% od njihove plaće. Odlukom o novčanim primanjima od 28. 4. 2023. godine visina položajnog dodatka iznosi 20%.

Napominjemo da Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH nije predviđeno uvećanje plaće po osnovu položajnog dodatka, zbog čega konstatujemo da Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona u ovom dijelu nije usklađen sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Radno vrijeme u kantonalnim organima uprave i upravnim organizacijama regulisano je Odlukom Vlade Kantona¹⁶ u trajanju od 7:00 do 15:30 sati. Odmor u toku radnog vremena u trajanju od 30 minuta ne ulazi u radno vrijeme i koristi se od 10,30 do 11,00 sati. Odlukom Vlade o izmjeni Odluke o radnom vremenu u Kantonalnim organima uprave i upravnim organizacijama od 24. 1. 2022. godine ovlašćuje se ministar Ministarstva unutrašnjih poslova, direktor Kantonalne uprave za šumarstvo i sekretar Ureda za zajedničke poslove Vlade Unsko-sanskog kantona, da shodno potrebama organizacije procesa rada organa kojim rukovode urede raspored radnog vremena i vrijeme korištenja odmora u toku radnog vremena.

Najviša neto plaća isplaćena u Kantonu iznosila je 6.020 KM, a najniža 980 KM.

Uzorak smo obuhvatili obračun i isplatu plaća za februar, juni, septembar i decembar 2023.godine.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu¹⁷ propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalih, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično. Uvidom u evidencije o radnom vremenu određenih budžetskih korisnika utvrdili smo da one sadrže podatke o broju radnih dana i broju dana odsustvovanja s posla po raznim osnovama na mjesečnom nivou za svakog radnika. Međutim, ne sadrže podatke o vremenu provedenom na radu, u skladu s navedenim Pravilnikom.

Prezentirane evidencije o radnom vremenu ne sadrže podatke o početku i završetku rada, prekidima u radu i ukupnom dnevnom radnom vremenu zaposlenika, zbog čega one nisu uspostavljene u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 23.998.353 KM i odnose se u najvećem dijelu na naknade za topli obrok (11.967.586 KM), regres za godišnji odmor (8.081.548 KM), naknade za prevoz s posla i na posao (1.833.519 KM), otpremnine zbog odlaska u mirovinu (866.273 KM) i pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti (844.780 KM).

Naknada za topli obrok je isplaćivana temeljem odluka Vlade Unsko-sanskog kantona o visini novčane naknade za ishranu u toku rada, u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH.

Naknada za regres u iznosu od 8.081.548 KM je isplaćena temeljem Odluke Vlade kantona o isplati naknade za korištenje regresa za 2023. godinu u visini 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH po zadnjem objavljenom statističkom podatku federalnog zavoda za statistiku u iznosu od 611 KM, izuzev naknada za korištenje godišnjeg odmora sudija i tužitelja kao i stručnih saradnika koji obavljaju sudsku funkciju, a kojima je ova naknada isplaćena u iznosu od 50% njihove plaće.

¹⁶ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.2/19

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Uvidom u izabrani uzorak, utvrdili smo da se ove naknade isplaćuju u skladu sa propisima koji ih uređuju.

Preporuke:

- **evidenciju radnog vremena voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;**
- **uskладiti Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje prava dodataka na plaću i koeficijenta stručnog saradnika.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 19.235.387 KM. Strukturu izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge (6.619.518 KM), izdaci za energiju (3.033.764 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (2.697.408 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (2.481.836 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (2.385.073 KM), izdaci za tekuće održavanje (1.095.703 KM), unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine (440.770 KM), putni troškovi (256.673 KM) i izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (224.642 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge se najvećim dijelom odnose na ostale izdatke za druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada (1.291.962 KM), izdatke za naknade skupštinskim zastupnicima (741.535 KM), ostale nepomenute usluge i dadžbine (607.025 KM), izdaci za hardverske i softverske usluge (395.151 KM) i izdaci za rad komisija (373.999 KM).

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad se najvećim dijelom odnose na JU Univerzitet u Bihaću (552.838 KM), Kantonalno tužilaštvo USK (249.902 KM) i JU Medicinska škola (71.385 KM).

Izdaci za druge samostalne djelatnosti *JU Univerzitet u Bihaću* se najvećim dijelom odnose na angažovanje vanjskih saradnika za realizaciju nastave na svim ciklusima u ukupnom iznosu od 491.433 KM. Ugovori o održavanju nastave zaključuju se s vanjskim saradnicima po semestrima, u skladu s Standardima i normativima o izmjeni standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Unsko-sanskog kantona¹⁸. Visina naknade za angažovanje vanjskih saradnika regulisana je Odlukom Vlade USK iz 2004. godine a obračun i isplata naknada vrši se na osnovu evidencije o održanim satima i obavljenim ispitima.

Imajući u vidu da su se ugovori o održavanju nastave s vanjskim saradnicima zaključivali za redovne poslove koji se obavljaju u kontinuitetu, tokom cijele godine, nisu zaključeni u skladu sa Zakonom o radu. Ugovori o djelu zaključuju se za jasno definisane poslove, jednokratno, zbog čega ne možemo potvrditi osnovanost njihovog zaključivanja za izvođenje redovne nastave u iznosu najmanje od 491.433 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad kod *Kantonalnog tužilaštva USK* iskazani su u iznosu od 249.902 KM, a najvećim dijelom odnose se na izdatke za razna vještačenja od strane vanjskih saradnika i stručnjaka, kao i prevoda na bosanski jezik u krivičnim predmetima i sl. Prema ovim rješenjima, visina naknade određena je na osnovu Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad vještaka¹⁹.

Budući da su na ovoj poziciji evidentirane isplate po rješenjima kantonalnih tužitelja u iznosu najmanje od 249.902 KM, a ne ugovora o djelu, konstatujemo da evidentiranje ovih izdataka nije izvršeno u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U određenim obrazovnim ustanovama vršene su isplate naknade po osnovu ugovora o djelu za održavanje redovne nastave.

¹⁸ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 33/22

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br.67/15

Isplaćene naknade po ugovorima o djelu za održavanje redovne nastave se najvećim dijelom odnose na angažovanje vanjskih saradnika za izvođenje nastave za redovne učenike, a visina naknade za vanjske saradnike utvrđena je Odlukom i izmjenom Odluke o načinu obračuna i iznosu naknade za vanjske saradnike iz 2016. godine.

Uvidom u izabrani uzorak, obračun naknade je izvršen u skladu sa Odlukom. Međutim, ugovori o djelu također su se zaključivali za poslove koji se obavljaju u kontinuitetu, tokom cijele godine. Ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i koji se obavljaju u kontinuitetu u iznosu od najmanje 37.118 KM.

Izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima iskazani su u iznosu od 741.535 KM, a odnose se na paušale; naknade za rad radnih tijela; naknade za prisustvo na sjednicama Skupštine i rad u kolegiju Skupštine i putne troškove. Do 1. 4. 2023. godine bila je snazi Odluka Komisije za izbor i imenovanja i finansijsko-administrativna pitanja Skupštine Unsko-sanskog kantona o novčanim primanjima izabranih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija u organima vlasti Kantona iz 2015. godine. Prema ovoj Odluci, visina paušala za zastupnike koji dužnost ne obavljaju profesionalno u Skupštini iznosi 1.800 KM; predsjedavajućem Skupštine, radnih tijela, kolegija i zamjenika pripada naknada u iznosu od 150 KM, dok izabranim dužnosnicima u Skupštini, članovima Kolegija i članovima radnih tijela pripada naknada u iznosu od 130 KM po održanoj sjednici, te pravo korištenja putničkog automobila u ličnom vlasništvu i naknada u visini 20% cijene litre benzina po pređenom kilometru.

Odlukom o novčanim primanjima od 28. 4. 2023. godine mijenja se visina paušala za zastupnike koji dužnost ne obavljaju profesionalno u Skupštini i iznosi 2.000 KM; predsjedavajućem Skupštine, radnih tijela, kolegija i zamjenika pripada naknada u iznosu od 250 KM, dok izabranim dužnosnicima u Skupštini, članovima Kolegija i članovima radnih tijela pripada naknada u iznosu od 200 KM po održanoj sjednici, iako se radi o redovnim zadacima.

Uvidom u obračun i isplate naknada skupštinskim zastupnicima za mart, septembar i decembar 2023. godine, utvrdili smo da su vršeni u skladu sa navedenim Odlukama. **Ističemo da je naknada u visini od 20% cijene litre benzina po pređenom kilometru kod korištenja putničkog automobila u ličnom vlasništvu, propisana Odlukom o novčanim primanjima, veća nego što je to utvrđeno Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.**²⁰

Ostale nepomenute usluge i dažbine iskazane u iznosu od 607.025 KM se najvećim dijelom odnose na Ministarstvo pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona (389.318 KM) za smještaj i liječenje pacijenata u JZU Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac, kao i za liječenje pacijenata van ove Ustanove.

Sporazumom o smještaju i naknadi troškova za izvršenje mjera sigurnosti izrečenih u kaznenom postupku i drugom postupku u kojem se izriče mjera liječenja zaključenog između Vijeća ministara, Vlade FBiH, Vlade Republike Srpske, Vlade Brčko Distrikta i Klinički centar Istočno Sarajevo iz 2009. godine utvrđeni su uvjeti smještaja, liječenja i čuvanja osoba kojima je izrečena mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja. Prema ovom Sporazumu, federalno Ministarstvo pravde se obavezuje da će snositi cjelokupne troškove smještaja i liječenja, a cijena prema dnevnom boravku po jednoj osobi iznosila je 72 KM. Odlukom ministra pravde Bosne i Hercegovine od 14. 8. 2017. godine cijena troškova iznosi 100 KM.

Uvidom u dokumentaciju prezentirana su nam rješenja Suda o privremenom smještaju pacijenata u Ustanovu, kao i fakture za usluge liječenja pacijenata u Ustanovi i van Ustanove. Utvrdili smo da su cijene smještaja i liječenja u skladu sa navedenim Sporazumom i Odlukom.

Izdaci za hardverske i softverske usluge iskazani su u iznosu od 395.151 KM, a najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva finansija USK (334.465 KM). Ovi izdaci se odnose na pretplatu za Oracle ERP Cloud i Oracle Procurement Cloud, ostale licence, nadogradnje i usluge funkcionalne podrške. Nakon provedenog postupka javne nabavke, ugovor je zaključen sa Oracle BH d.o.o Sarajevo na period od jedne godine. Utvrdili smo da su cijene na fakturama u skladu sa zaključenim ugovorom.

²⁰ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.7/17

Izdaci za rad komisija, iskazani u neto iznosu od 373.999 KM, najvećim dijelom odnose se na komisije Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (140.959 KM), Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona (26.643 KM) i JU Univerzitet u Bihaću (24.896 KM).

Odlukom o načinu obrazovanja stručnih komisija i drugih radnih tijela od strane Vlade Unsko-sanskog kantona, rukovodilaca kantonalnih organa državne službe i ovlaštenih organa budžetskih korisnika²¹ utvrđeni su uvjeti za imenovanje članova komisije, kriteriji i način za utvrđivanje naknade za rad članovima komisije. Prema ovoj Odluci, članovi komisija obavljaju poslove i zadatke bez naknade, izuzev članova komisija za polaganje stručnih i drugih ispita i članova drugih komisija koje se obrazuju u skladu sa Zakonom, samo u slučaju kada se naknada ne obezbjeđuje iz sredstava budžeta, odnosno kada troškove ispita snose kandidati ili rad komisije plaćaju stranke i organi u skladu sa donesenim podzakonskim aktima.

Kod Ministarstva unutrašnjih poslova najvećim djelom odnose se na isplate za rad u komisijama za izvođenje predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoznavanja propisa saobraćaja na putevima, policijski odbor i komisije za izbor namještenika. Policijski odbor uspostavljen je Odlukom Vlade USK od 24. 1. 2023. godine, a čine ga predsjednik i dva člana sa mandatom od dvije godine od dana imenovanja. Rješenjima ministra od 30. 1. 2023. godine, utvrđena je naknada predsjedniku u visini 40%, članovima 30% i tehničkom licu 15% prosječno isplaćene plaće u vanprivredi FBiH. Utvrdili smo da je obračun naknade izvršen u skladu sa navedenom Odlukom.

Kod JU Univerzitet u Bihaću ovi izdaci se odnose na komisije po projektima (Erasmus +), komisije za odbranu magistarskog rada i Upravni odbor. Rješenjem rektora od 9. 1. 2023. godine odobrena je isplata sredstava u iznosu od 16.176 KM za rad na projektu Erasmus + STEPS. U skladu s ovim Rješenjem, dostavljeni su izvještaji o obavljenim poslovima.

U pojedinim slučajevima kod Ministarstva unutrašnjih poslova i JU Univerzitet u Bihaću obračun naknada za rad zaposlenika u komisijama nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je to propisano Zakonom o porezu na dohodak,²² Zakonom o doprinosima²³ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²⁴ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.

Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu s vanjskim saradnicima u obrazovnim ustanovama u iznosu najmanje od 528.551 KM budući da su se zaključivali za redovne poslove koji se obavljaju u kontinuitetu, tokom cijele godine. Obračun naknada članovima Komisija kod Ministarstva unutrašnjih poslova i JU Univerzitet u Bihaću nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.

Preporuke:

- **angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih poslova u obrazovnim ustanovama vršiti u skladu sa Zakonom o radu i zakonima o obrazovanju koji uređuju njihov rad;**
- **poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.**

²¹ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.2/15

²² „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi na 31. 12. 2023. godine iskazani su u iznosu od 72.396.459 KM. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Budžet za 2023.godina	Ostvareno na 31.12.2023. godine	Ostvareno u 2022.godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	80.787.813	72.396.459	70.757.214	90
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	33.343.590	28.863.199	19.060.545	87
2.	Tekući transferi pojedincima	14.924.763	13.798.318	12.349.592	93
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	7.991.559	6.629.009	8.761.413	83
4.	Subvencije javnim preduzećima	3.825.600	3.528.571	2.940.929	92
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	18.922.073	18.419.424	16.301.168	97
6.	Drugi tekući rashodi	1.780.228	1.157.938	11.343.567	65

Tekući transferi drugim nivoima vlasti odnose se najvećim dijelom na transfer centrima za socijalni rad (8.343.419 KM), transfer za obrazovanje (6.736.591 KM), ostale transfere za zdravstvo (6.226.756 KM), transfer za sport (1.720.782 KM), transferi gradovima (1.818.149 KM), transfer za kantonalne službe (1.402.104 KM) i općinama (1.232.862 KM) itd.

Prilikom planiranja i iskazivanja ovih transfera kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta u ukupnom iznosu od 8.457.373 KM, od čega se na obrazovanje odnosi (6.736.591 KM) i sport (1.720.782 KM) nije dosljedno primijenjen kontni plan koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, budući da imaju karakter tekućih transfera neprofitnim organizacijama. Za navedeno je data preporuka u tački 5.1 Izvještaja.

Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu (u daljem tekstu: Zakon o izvršavanju Budžeta) definisano je da će se tekući transferi drugim nivoima vlasti utvrđeni kod Ministarstva privrede, Ministarstva zdravstva, Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša i Kantonalne uprave civilne zaštite izvršavati u skladu s odlukom o kriterijima i prema programu utroška sredstava koji donosi Vlada na prijedlog resornih ministarstava. Grantovi za zdravstvo Kantonalnoj bolnici „dr. Irfan Ljubijankić“, Općoj bolnici Sanski Most, domovima zdravlja i gradskim apotekama sredstva se raspoređuju na osnovu programa utroška sredstava, koji na prijedlog resornog ministarstva donosi Vlada.

Tekući transferi gradovima iskazani su najvećim dijelom kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (675.056 KM), Kantonalne uprave civilne zaštite (610.000 KM) i Ministarstva privrede (307.500 KM).

Tekući transferi općinama iskazani su u najvećem dijelu kod Ministarstva privrede (462.500 KM) i Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (359.268 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva gradovima i općinama kod **Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša** izvršavati u skladu sa Odlukom o kriterijima i prema Programu utroška sredstava koji donosi Vlada na prijedlog resornog Ministarstva.

Odlukom Vlade o načinu i kriterijima za raspodjelu sredstava dijela budžetskih sredstava od 23. 5. 2023. godine, utvrđeno je da će se sredstva koristiti za sufinansiranje projekata i aktivnosti iz oblasti građenja, prostornog uređenja, energetske efikasnosti i zaštite okoliša, a sredstva u iznosu od 470.000 KM dodjeljuju se lokalnim zajednicama sa područja Unsko-sanskog kantona na osnovu Obavještenja i Programa utroška sredstava. Prema ovoj Odluci, kriterij za dodjelu sredstava je broj stanovnika lokalne zajednice, a u okviru odobrenih sredstava, lokalne zajednice mogu aplicirati sa najviše tri projekta.

Preostala sredstva u iznosu od 30.000 KM se dodjeljuju lokalnim zajednicama na osnovu Obavještenja i Programa utroška sredstava, a u svrhu realizacije projekata uklanjanja arhitektonskih barijera, planiranih Planom rada Ministarstva za 2023. godinu.

Odlukom o dopuni Odluke o načinu i kriterijima za raspodjelu sredstava od 6. 7. 2023. godine utvrđeno je da će dostavljene projektne prijedloge razmotriti Komisija koju imenuje ministar, te da će se nakon zaključivanja ugovora i usvajanja Programa utroška od Vlade kantona sredstva doznačiti na račune korisnika.

Obavještenje o kriterijima i postupku za raspodjelu budžetskih sredstava dostavljeno je gradovima/općinama 31. 5. 2023. godine, kojim je utvrđeno da se projektni prijedlozi podnose na posebnom obrascu a treba da sadrže: naziv projekta, lokaciju implementacije projekta, ukupan budžet i izvore finansiranja, sažetak projekta, očekivane rezultate projekta, održivost projekta, partnere na projektu i sl. Osnovni princip pri utvrđivanju visine sredstava koja će se dodjeljivati gradovima i općinama na osnovu Obavještenja jeste procentualni udio tog grada/općine u ukupno prikupljenim namjenskim sredstvima u 2022. godini umanjena za planirane obaveze, projekte i aktivnosti Ministarstva u 2023. godini.

Prema Izvještaju Komisije od 27. 7. 2023. godine, ukupno je pristiglo osam prijava od kojih su četiri projektna prijedloga bila u skladu sa Obavještenjem (općine Bosanski Petrovac ,Bužim i Ključ i Grad Bihać), dok je za projektne prijedloge dostavljene od strane gradova Cazin i Bosanska Krupa i općina Velika Kladuša i Sanski Most tražila pojašnjenje. Nakon dostavljenih pojašnjenja, Komisija je konstatovala da su svi projektni prijedlozi dostavljeni u skladu sa Obavještenjem, te su sredstva dodijeljena u ukupnom iznosu od 361.802 KM.

Program utroška sredstava usvojen je Odlukom Vlade 10. 8. 2023. godine, a njegovim izmjenama i dopunama od 23. 11. 2023. godine odobrena su sredstva u iznosu od 562.000 KM. Sa korisnicima transfera zaključeni su ugovori o sufinansiranju projekata 2. 8. 2023. godine kojim su regulisana međusobna prava i obaveze, a rok za implementaciju projekta je od šest do osam mjeseci, izuzev opravdanog zahtjeva korisnika sredstava rok za realizaciju projekta može biti produžen. Utvrđeno je da su korisnici duži dostaviti izvještaje o utrošku sredstava u roku od 15 dana nakon realizacije projekta.

Utvdili smo da, od ukupno devet korisnika sredstava, šest nije dostavilo izvještaje o utrošku sredstava za iznos dodijeljenih sredstava od 250.079 KM (gradovi Bihać i Bosanska Krupa, i općine Velika Kladuša, Bosanski Petrovac, Bužim i Sanski Most). Međutim, korisnici sredstava podnijeli su zahtjeve kojima traže prolongiranje rokova za okončanje projekata, zbog nezavršenih procedura javne nabavke, neusvajanja budžeta, neregulisanog odobrenja za građenje i sl. Ministarstvo je sa korisnicima zaključilo anekse ugovora kojim se radovi prolongiraju najkasnije do 31. 12. 2024. godine.

Međutim, za utvrđene kriterije za raspodjelu sredstava (naziv projekta, lokaciju implementacije projekta, ukupan budžet i izvore finansiranja, sažetak projekta, očekivane rezultate projekta, održivost projekta, partnere na projektu i sl.) nije propisana dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost tih kriterija. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je osigurana transparentnost kod odabira projekata za sufinansiranje.

Preporuka:

- ***propisati dokumentaciju kojom se utvrđuje ispunjenost kriterija prilikom raspodjele tekućih transfera općinama i gradovima kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.***

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva gradovima i općinama kod **Ministarstva privrede** izvršavati na osnovu Programa utroška sredstava za realizaciju projekata „Uvezivanje i uređenje starih gradova USK“ kojeg na prijedlog resornog Ministarstva donosi Vlada.

Odlukom Vlade od o usvajanju Programa utroška sredstava od 6. 10. 2023 godine, usvojen je Program u skladu sa potpisanim Memorandumom o saradnji na realizaciji projekta „Uvezivanje i uređenje starih gradova USK-Krajiške staze kulturne baštine“ (u daljem tekstu: Memorandum o saradnji) u iznosu od 500.000 KM.

Prema ovom Programu, isplata sredstava je ravnomjerno raspoređena na gradove: Cazin, Bihać i Bosanska Krupa, i općine: Bosanski Petrovac, Sanski Most, Ključ, Bužim i Velika Kladuša po 62.500 KM, shodno dostavljenim projektnim aktivnostima. Programom je utvrđena obaveza potpisivanja ugovora i dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Memorandum o saradnji zaključen je 29. 5. 2023 godine, i njime se definiiraju međusobna prava i obaveze, strateška uloga i pravci zajedničkog djelovanja u oblasti realizacije projekta.

Prema ovom Memorandumu, jedinice lokalne samouprave kao potpisnice Memoranduma o saradnji obavezuju se da će osigurati finansijsko učešće u Projektu u minimalnom iznosu od 20% od ukupno dodijeljenih sredstava za svaku fiskalnu godinu, a koje će biti precizirano pojedinačnim ugovorima o dodjeli sredstava. Svaka od jedinica lokalne samouprave imenuje projektni tim za realizaciju aktivnosti, a projektni tim radi na izradi detaljnog projektnog prijedloga koji bi se mogao uputiti prema potencijalnim donatorima.

Sa općinama i gradovima su potpisani ugovori 11. 10. 2023. godine, kojim su regulisana međusobne odgovornosti i obaveze, a rok za implementaciju projekta je devet mjeseci od dana obostranog potpisivanja ugovora. Izvještaji o utrošku sredstava nisu dostavljeni, budući da do okončanja revizije, korisnicima sredstava nije istekao rok za dostavljanje izvještaja.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike**, Odlukom Vlade od 29. 11. 2022. godine odobrena je finansijska konsolidacija i restrukturiranje u ZU Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać (u daljem tekstu: kantonalna bolnica Bihać). Odluka je donesena na osnovu Programa finansijske konsolidacije i restrukturiranja bolnice za period 2022. – 2027. godine (u daljem tekstu: Program), koji je donio Upravni odbor kantonalne bolnice Bihać. Programom je predviđeno da Kanton u periodu od pet godina finansira akumulirani gubitak na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 15.969.476 KM, odnosno godišnje po 3.200.000 KM.

U skladu sa Programom, odobren je utvrđeni godišnji iznos, a doznačeno 2.200.000 KM. Kantonalna bolnica Bihać dostavila je izvještaj o utrošku sredstava od 20. 2. 2024. godine za iznos od 2.000.000 KM, iz kojeg su izmirene obaveze prema dobavljačima, a izvještaj za preostalih 200.000 KM nije dostavljen, jer sredstva nisu utrošena do momenta okončanja revizije.

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike obratilo se Ministarstvu zdravstva FBiH dopisom od 9. 5. 2024. godine za tumačenje i prijedlog u primjeni Zakona o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH. U istom je zatražilo pojašnjenje koju dokumentaciju prihvatiti u fazi pravljanja namjenskog utroška sredstava, budući da su kod finansijske konsolidacije sredstva korištena i za izmirenje tekućih obaveza zbog problema likvidnosti.

Na prijedlog Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike, Odlukom Vlade od 18. 10. 2023. godine, odobrena su sredstva JU Dom zdravlja Ključ za finansiranje rekonstrukcije i adaptacije prostorija laboratorijske službe, zamjenu preostalog dijela prozora u svrhu energetske efikasnosti kao i bolje uvjeta za rad u iznosu od 100.000 KM. JU Dom zdravlja Ključ uputio je 9.10.2023. godine narativni zahtjev za potrebe finansiranja, bez specifikacije troškova koji bi se finansirali. Odlukom nije utvrđen rok za dostavljanje izvještaja, osim da će dom zdravlja dostaviti izvještaj Ministarstvu zdravstva, a Ministarstvo će o istom izvijestiti Vladu Kantona. Izvještaj o utrošku sredstava nije dostavljen, uz obrazloženje zdravstvene ustanove od 12. 2. 2024. godine da je u toku izrada projektne dokumentacije, nakon čega bi trebala biti provedena procedura javne nabavke za odabir izvođača radova.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 6.629.009 KM, i u najvećem dijelu se odnose na Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta (3.812.715 KM), Vladu (623.000 KM) i Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike (581.500 KM).

Kod **Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta** najveći dio odnosi se na transfer za vjeru u iznosu od 3.273.882 KM.

Na ovoj poziciji u iznosu najmanje od 947.500 KM iskazani su izdaci odobreni u kapitalne svrhe neprofitnim organizacijama (rekonstrukcija objekta, asfaltiranje pristupnog puta i parkinga, nabavka pogrebnog auta, sufinansiranje kupovine zemljišta za vjerski, edukativni i administrativni centar, ugradnja stolarije itd. Naime, Budžetom su ova sredstva planirana i u Glavnoj knjizi iskazana na poziciji tekućih transfera, na kojoj se prema Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH planiraju i evidentiraju sva nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno nepovratna davanja koja nisu data u svrhu nabavke kapitalne imovine. **Zbog navedenog, smatramo da ona nisu odobrena za namjene utvrđene Budžetom i da finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz transfera prema namjeni.**

Odabir korisnika transfera za vjeru izvršen je na osnovu zahtjeva korisnika, bez prethodno utvrđene procedure i kriterija raspodjele. Nije objavljen ni javni poziv, shodno čemu nije osigurana transparentnost prilikom raspodjele, niti su potpisani ugovori sa korisnicima sredstava kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze.

Korisnici za određene projekte nisu dostavili izvještaje o namjenskom utrošku u iznosu najmanje od 718.000 KM, zbog čega Ministarstvo nije stvorilo preduslove za izvještavanje i nadzor nad utroškom ovih sredstava, a što je obaveza propisana članovima 46. i 57. Zakona o budžetima u FBiH i članom 57. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.

Tekući transfer za vjeru Ministarstva detaljnije je opisan u Izvještaju o finansijskoj reviziji ovog subjekta za 2023. godinu.

Preporuka:

- ***propisati kriterije za raspodjelu tekućeg transfera za vjeru uz raspisivanje javnog poziva, u cilju osiguranja transparentnosti, zaključivati ugovore s korisnicima transfera kojima će se utvrditi prava i obaveze, način izvještavanja o utrošku sredstava i osigurati nadzor nad utroškom, a sve u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se kod **Vlade** sredstva neprofitnim organizacijama dodjeljivati na osnovu Javnog poziva a u skladu sa Odlukom o kriterijima i Programom utroška sredstava kojeg donosi Vlada.

Odlukom o kriterijima i postupku dodjele sredstava od 9. 6. 2023.godine utvrđeni su kriteriji, postupak dodjele sredstava, način podnošenja zahtjeva, način izvještavanja o namjenskom utroškom i nadzor nad utroškom sredstava. Utvrđeno je da se izvještaji o utrošku namjenskih sredstava dostavljaju najkasnije do februara tekuće godine za prethodnu godinu. Prema ovoj Odluci, svrha odobrenih sredstava je sufinansiranje programskih aktivnosti udruženja, a sredstva su namijenjena za materijalnu podršku projektima, manifestacijama u organizaciji predloženim od strane civilnog sektora (a značajni su za građane, institucije, i organe na nivou Unsko-sanskog kantona), podršku za projekte organizacija u oblasti kulture, sporta, nauke i sl.

Odlukom su utvrđeni opći i posebni kriteriji, a posebni kriteriji odnose se na kvalitet planiranih aktivnosti te njihova povezanost s ciljem koji se želi postići realizacijom projekta i budžet projekta razrađen sa informacijama o ukupnom iznosu finansijskih sredstava potrebnih za provođenje projekta, iznos vlastitih sredstava koji će podnosilac prijave sam uložiti u provođenje projekta.

Javni poziv je raspisan 9. 6. 2023 godine, i istim su utvrđeni opći i posebni kriteriji shodno Odluci o kriterijima. Rješenjem premijera kantona u junu 2023. godine imenovana je komisija čije su sjednice održane tri puta, te su sačinjeni Zapisnici komisije. Shodno Zapisnicima komisije, 110 prijava je u skladu sa Odlukom o kriterijima i Javnim pozivom. Na osnovu prijedloga komisije, Vlada je u julu i augustu 2023. godine donijela ukupno 105 Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava, a sredstva su isplaćena u iznosu od 522.500 KM. U skladu sa odredbama ove Odluke i programa utroška, korisnici sredstava su dostavili izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava sa priloženom dokaznom dokumentacijom i računima.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike** transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 581.500 KM, a u najvećem dijelu odnose se na pomoć u potresu regijama Turske, pomoć narodu Palestine, Savez udruženja penzionera, Crvenom križu USK i ostalim udruženjima.

Zakonom o izvršavanju budžeta utvrđeno je da će se kod ovog ministarstva sredstva dodjeljivati neprofitnim organizacijama, Savezu udruženja penzionera, Crvenom križu, „Duga“ Kulen Vakuf, Sigurna kuća na osnovu Programa utroška, koji na prijedlog resornog ministarstva, donosi Vlada.

Transfer Savezu udruženja penzionera (100.000 KM) realizovan je shodno Odluci Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 31. 5. 2023. godine. Prema ovoj Odluci, Savez udruženja penzionera je dužan dostaviti Ministarstvu izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Odlukom Vlade o usvajanju Programa utroška dijela sredstava od 5. 5. 2023. godine, odobrena su sredstva Crvenom križu USK za pomoć u potresu stradalim regijama u Turskoj u iznosu od 100.000 KM, prema kojoj je dužan dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Transfer udruženju „Žene sa Une“ (50.000 KM) i „Duga“ Kulen Vakuf (50.000 KM) realiziran je shodno Odluci Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 31. 5. 2023. godine za sufinansiranje troškova smještaja djece bez roditeljskog staranja za 2023. godinu i sufinansiranje troškova smještaja u „Sigurnu kuću“ u Bihaću.

Centar za djecu bez roditeljskog staranja „Duga“ Kulen Vakuf dostavio je Ministarstvu plan utroška sredstava koji se odnose na troškove struje, vode, nabavke lijekova, prehrambenih artikala i sl. u iznosu od 50.000 KM.

Navedenom Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava, utvrđeno je da udruženje „Žene sa Une“ dostave ministarstvu izvještaj o utrošku namjenskih sredstava o troškovima smještaja za 2023. godinu u „Sigurnu kuću“ Bihać.

Sa korisnicima transfera neprofitnim organizacijama nisu zaključeni ugovori za 2023. godinu kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze, kao i obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, niti su poduzete druge aktivnosti nadzora nad namjenskim utroškom sredstava.

Shodno tome, izvještaje o namjenskom utrošku sredstava nisu dostavili Savez udruženja penzionera, Crveni križ USK, udruženje Žene sa Une i „Duga“ Kulen Vakuf u ukupnom iznosu najmanje od 300.000 KM.

Zbog navedenog konstatujemo da nije osiguran nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava, i nije osigurano poštovanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđena obaveza korisnika transfera da dostave izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Preporuka:

- *sa korisnicima transfera neprofitnih organizacija/udruženja kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike ugovorima utvrditi prava i obaveze i način izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

Subvencije javnim preduzećima odnose se dijelom u iznosu od 2.469.000 KM na odobrena sredstva za sufinansiranje rada JP „Radio-televizija Unsko-sanskog kantona“ d.o.o. Bihać (2.050.000 KM) i JP „Unsko-sanske novine“ d.o.o. Bihać (419.000 KM).

Sredstva su dodijeljena na osnovu programa utroška sredstava koji je donijela Vlada, kako je i predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta.

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima iskazane su u iznosu od 18.419.424 KM, a najvećim dijelom se odnose na Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (11.284.414 KM) i Ministarstvo privrede (7.014.286 KM).

Kod **Ministarstva privrede** ove subvencije se odnose na programe poticaja razvoja male privrede i poticaj razvoju turizma.

Zakonom o izvršavanju budžeta utvrđeno je da će se subvencije preduzećima i poduzetnicima izvršavati na osnovu javnog poziva, a u skladu sa Programom poticaja razvoja male privrede i Programom utroška koje donosi Vlada na prijedlog resornog ministarstva.

Programom poticaja razvoja male privrede od 20. 6. 2023. godine i njegovim izmjenama iz jula 2023. godine utvrđene su poticajne mjere i aktivnosti radi ostvarivanja ciljeva razvoja male privrede, kao i kriteriji poticaja. Poticajne mjere odnose se na: jačanje konkurentnosti subjekata male privrede-pravna lica i poticaj obrtima, a pravo učešća imaju subjekti male privrede definisani Zakonom o poticaju razvoja male privrede²⁵, odnosno pravna lica registrirana do 31. 12. 2022. godine u okviru proizvodne, proizvodno-uslužne i uslužne djelatnosti. Sredstva iz ovog Programa namijenjena su za sufinansiranje stalnih sredstava (nabavka mašina, uređaja, proizvodnih linija i sl.), učešće na domaćim i stranim sajmovima, tehničko usklađivanje kroz uvođenje inovacije poslovnih procesa i sl. Neki od utvrđenih kriteriji su: broj zaposlenih, vrsta djelatnosti, ukupan broj zaposlenih iz ciljnih skupina (žene, mladi do 35 godina i osobe sa invaliditetom), vlastito učešće u ukupnoj vrijednosti projekta (minimalno 40%), poslovanje subjekta male privrede u jedinicama lokalne samouprave i sl.

²⁵ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.19/11

Odlukom Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 20. 6. 2023. godine i njenim izmjenama iz oktobra 2023. godine, odobrena su sredstva za navedene poticajne mjere u ukupnom iznosu od 5.313.822 KM. Javni poziv za odabir korisnika sredstava po Programu poticaja razvoja male privrede za 2023. godinu „Jačanje konkurentnosti subjekata male privrede-pravna lica“ objavljen je 20. 6. 2023. godine, nakon čega je Vlada Odlukom 8. 9. 2023. godine, dala saglasnost na konačnu rang listu.

Prema izvještaju Komisije o provedenom postupku po Javnom pozivu od 8. 9. 2023. godine, uslove za dodjelu sredstava ispunilo je 124 subjekta, 57 prijava je nepotpuno i neosnovano, dok su dvije neblagovremene. Dio Izvještaja su tabelarni pregledi svih podnosioca prijava razvrstanih na pravna lica za djelatnosti propisane Javnim pozivom (vlastito učešće u ukupnoj vrijednosti projekta minimalno 40% i maksimalan iznos sredstava po jednom korisniku iznosi 40.000 KM) i djelatnost H 49.31, 49.32, 49.39, 49.41, I P85.53 (vlastito učešće u ukupnoj vrijednosti projekta minimalno 15% i maksimalan iznos po korisniku iznosi 8.000 KM).

Ugovori o dodjeli sredstava zaključeni su 20. 9. 2023. godine, te istim je utvrđena obaveza korisnika da vlastita i sredstva uplaćena od Ministarstva utroši u roku od maksimalno šest mjeseci računajući od dana uplate sredstava na transakcijski račun. Namjenski utrošak sredstava dokazuje se dostavljanjem obrasca „Izvještaj o utrošku sredstava“ sa kompletnom dokumentacijom (ugovori, računi, izvodi iz banke o izvršenom plaćanju) i ovjerenom Izjavom o namjenskom utrošku sredstava. Zaključkom Vlade od 13. 6. 2024. godine prihvaćen je izvještaj o utrošku dijela sredstava, a sredstva su dodijeljena korisnicima u ukupnom iznosu od 2.565.849 KM doznačenih za 99 korisnika koji su u potpunosti implementirali projekat u skladu sa Ugovorom. Korisnici koji nisu implementirali projekat u potpunosti, djelomično je prihvaćen izvještaj o utrošku u iznosu od 218.044 KM za 11 korisnika, dok je za 13 korisnika produžen rok, a za jednog korisnika sredstava pokrenut je postupak povrata u iznosu od 40.000 KM.

Za oblast turizma, Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva privatnim preduzećima i poduzetnicima dodjeljivati na osnovu Javnog poziva, a u skladu sa Programom poticaja razvoja turizma i Programom utroška koji donosi Vlada na prijedlog resornog ministarstva.

Vlada je donijela Program poticaja razvoja turizma 10. 8. 2023. godine, a njegovim izmjenama i dopunama iz augusta i decembra 2023. godine planiran je iznos od 1.796.094 KM za tri mjere poticaja odnosno subvencija: a) jačanje konkurentnosti subjekta male privrede-fizičkih i pravnih lica u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti; b) podrška novoosnovanim subjektima male privrede i c) podrška pokretanju vlastitog biznisa-Start up. Cilj Programa je pružanje podrške subjektima male privrede radi očuvanja, rasta i razvoja subjekata male privrede u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti na području Unsko-sanskog kantona, povećanje kvaliteta i konkurentnosti male privrede, povećanja udjela žena, mladih i osoba sa invaliditetom u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti i sl., a na osnovu njega su raspisani javni pozivi za svaku pojedinačnu subvenciju, s utvrđenim kriterijima i bodovnim sistemom.

Odlukom Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 10. 8. 2023. godine i njenim izmjenama iz decembra 2023. godine odobrena su sredstva u iznosu od 1.796.094 KM za jačanje konkurentnosti subjekata male privrede (1.330.797 KM), podrška novoosnovanim subjektima male privrede (320.812 KM) i podrška pokretanju vlastitog biznisa (144.484 KM).

Javni poziv za odabir korisnika sredstava po Programu poticaja razvoja turizma za 2023.godinu, po mjeri „Jačanje konkurentnosti subjekata male privrede-fizičkih i pravnih lica u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti“, objavljen je dana 17. 8. 2023. godine, nakon čega je Vlada Odlukom 17. 11. 2023. godine dala saglasnost na konačnu rang listu korisnika sredstava. Neki od kriterija po ovoj mjeri su: broj zaposlenih, broj zaposlenih iz ciljnih skupina, vlastito učešće u ukupnoj vrijednosti projekta, poslovanje subjekta male privrede u jedinicama lokalne samouprave i sl. Prema ovoj Odluci, sredstva su raspoređena na 35 korisnika u ukupnom iznosu od 601.932 KM, a sa korisnicima subvencija zaključeni su ugovori 29. 11. 2023. godine, sa rokom implementacije projekta od šest mjeseci. Ugovorom je utvrđena obaveza korisnika da Ministarstvu najkasnije u roku od 15 dana od dana isteka roka za implementaciju Projekta dostavi izvještaj o u trošku sredstava. Za izabrani uzorak izvještaji o utrošku sredstava su dostavljeni u skladu sa odredbama ugovora, dok su dva korisnika sredstava tražili saglasnost za produženje roka.

Drugi tekući rashodi u najvećem dijelu u iznosu od 960.628 KM odnose se na isplate fizičkim licima po osnovu sudskih izvršnih rješenja.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 19.024.005 KM i odnose se na kapitalne transfere drugim nivoima vlasti (17.093.133 KM), privatnim preduzećima i poduzetnicima (717.377 KM), javnim preduzećima (700.000 KM) i neprofitnim organizacijama (513.495 KM).

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti u najvećem dijelu iskazani su kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Vlade (4.550.000 KM), Vlade (3.388.554 KM) i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (2.367.616 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta (član 54. stav 5.) utvrđeno je da će se kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, a kojim su utvrđeni projekti po općinama i gradovima koji će se financirati, izvršavati po osnovu zahtjeva općina i gradova i po programu utroška, koji na prijedlog resornog ministarstva donosi Vlada.

Sredstva utvrđena kod Vlade na ovoj poziciji izvršavat će se na osnovu javnog poziva, a u skladu sa kriterijima i programu utroška sredstava koji na prijedlog budžetskog korisnika donosi Vlada.

Kod **Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša**, Odlukom Vlade od 19. 7. 2023. godine, usvojen je Program utroška dijela sredstava – Kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti u ukupnom iznosu od 4.550.000 KM kojim je utvrđena raspodjela sredstava općinama i gradovima za realizaciju infrastrukturnih projekata. Ova sredstva odobrena su iz sredstava doznačenih Budžetu Kantona od Vlade FBiH, shodno Ugovoru o dodjeli potpore iz Budžeta FBiH koji su zaključili Federalno ministarstvo finansija i Unsko-sanski kanton 10. 6. 2022. godine u iznosu od 23.903.093 KM za provođenje strukturalnih reformi i finansiranje/sufinansiranje infrastrukturnih projekata, koji su od značaja za FBiH u omjeru 50%:50%. Ugovorom je utvrđena obaveza dostavljanja Plana investiranja kapitalnih investicija u roku 30 dana od dana potpisivanja ugovora i obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku do 31. 12. 2023. godine.

Plan investiranja je Zaključkom Vlade od 23. 9. 2022. godine usvojen u iznosu od 11.950.000 KM.

Ministarstvo je 29. 5. 2023. godine uputilo obavještenje o načinu raspodjele sredstava općinama i gradovima kojim je utvrđeno da se za su/finansiranje projekata aplicira dostavljanjem projektnog prijedloga koji se podnosi na posebnom obrascu sa web stranice Vlade i da se prijedlozi dostavljaju 15 dana po prijemu obavještenja. Pristigle projektne prijedloge ocijenila je komisija imenovana od strane ministra. Shodno zapisniku komisije, općine Sanski Most i Velika Kladaša nisu dostavile blagovremeno projektne prijedloge, a isti su prihvaćeni nakon što su naknadno dostavljeni.

Sredstva su odobrena: Grad Bihać (1.000.000 KM), Grad Bosanska Krupa (700.000 KM) i općinama Velika Kladaša (1.000.000 KM), Sanski Most (950.000 KM), Ključ (500.000 KM) i Bosanski Petrovac (400.000 KM).

Sa korisnicima sredstava zaključeni su ugovori, po dobijanju saglasnosti Vlade na prijedlog teksta ugovora. Ugovorima je utvrđeno da će Ministarstvo u roku 30 dana od dana zaključivanja ugovora izvršiti prenos sredstava a korisnici su u obavezi dodijeljeni iznos namjenski utrošiti primjenjujući relevantne zakonske propise, prilikom čega će biti priznati samo izdaci koji nastanu kao namjenski trošak, u periodu od dana isplate do 15. 12. 2023. godine. Korisnici su u obavezi Ministarstvu dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava u roku 15 dana od dana realizacije projekta, sa krajnjim rokom dostave prethodno utvrđenim.

Prema odabranom uzorku Grad Bihać za projekat izgradnje sportsko-rekreativnog bazena u sklopu školskog kompleksa "Prekounje" (1.000.000 KM), Općina Sanski Most za projekat rekonstrukcije saobraćajnice u naselju "17 VKBR" (700.000 KM), Grad Bosanska Krupa za projekat izgradnje mosta "Džemaludin Čaušević" (600.000 KM) i Općina Velika Kladaša za projekat uređenja gradskog parka (300.000 KM) nisu dostavili izvještaje o namjenskom utrošku u ugovorenom roku do 15. 12. 2023. godine, a prezentirani su zahtjevi kojim se traži prolongiranje roka. Kao razlog prolongiranja navodi se složenost projekta, zatim potrebno vrijeme za pripremu tehničke dokumentacije, provođenje procedure javne nabavke, sirovine na tržištu kod izgradnje mosta. Ministarstvo je sa korisnicima zaključilo anekse ugovora kojim se datum dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku mijenja do 31. 12. 2024. godine.

Odlukom Vlade od 27. 12. 2023. godine usvojen je na razdjelu Vlade Program utroška dijela sredstava Kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti i fondovima u ukupnom iznosu od 3.388.554 KM.

Odlukom Vlade o kriterijima i načinu raspodjele sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata od 3. 11. 2023. godine, sa izmjenom od 27. 12. 2023. godine, utvrđeno je da će se sredstva dodijeliti putem Javnog poziva na koje pravo učešća imaju gradovi/općine za izgradnju (nove projekte) i sanaciju i modernizaciju (postojeće projekte). Posebni kriteriji za dodjelu utvrđeni su: 1) detaljno obrazloženje projekta, zahtjeva, inicijativa i ostalih aktivnosti; 2) zrelost projekta (faza projekta), i to: postupak nabavke u pripremi (pripremljena tehnička dokumentacija i dokumentacija za provođenje postupka nabavke) i provedeni postupak nabavke i dokaz o sklopljenom ugovoru s izvođačem radova. Odlukom je utvrđeno da će se raspodjela sredstava vršiti prema zrelosti projekta, koji su planirani u budžetima za 2023. i 2024. godinu dostavljenih od strane gradova/općina. Vlada u svakom pojedinačnom slučaju će na osnovu izvještaja o ocjeni pristiglih zahtjeva utvrditi opravdanost predložene visine sredstava od strane Komisije, koja je utvrđena za gradove maksimalno 400.000 KM i za općine 200.000 KM.

Javni poziv objavljen je na stranici Vlade, kojim su utvrđeni kriteriji u skladu sa Odlukom Vlade o kriterijima i načinu raspodjele sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata. U pozivu je navedeno da se dostavi ovjerena prijava sa opisom idejnog i glavnog projekta na propisanom obrascu, ali da nije potrebno dostavljati cjelokupne projekte, osim naslovne stranice i predračuna radova koji odgovara vrijednosti zahtjeva.

Komisija je imala zadatak da zaprimljene zahtjeve pregleda i utvrdi formalno-pravnu urednost, sačini listu podnosilaca čije su prijave formalno-pravno ispravne i neispravne i dostavi premijeru. Komisija je sačinila Zapisnik o radu od 20. 12. 2023. godine u kojem je konstatovala da od ukupno 74 prijave, njih 39 ispunjava formalno-pravne uslove.

Premijer je na osnovu raspoloživih sredstava predložio Vladi program utroška za svih 39 projekata, uzimajući u obzir utvrđena ograničenja u pogledu maksimalnog iznosa, za gradove do 400.000 KM i za općine do 200.000 KM.

U tabeli je pregled broja projekata, iznos traženih i odobrenih sredstava po gradovima/općinama:

R. br.	Grad/općina	Broj odobrenih projekata	Iznos traženih sredstava	Iznos odobrenih sredstava
1	2	3	4	5
I	Grad Cazin	1	2.500.000	400.006
1.	Općina Bosanska Krupa	19	1.270.000	1.270.003
2.	Grad Bihać	2	1.160.580	548.224
3.	Općina Bužim	12	679.905	727.551
4.	Općina Velika Kladuša	1	304.415	200.005
5.	Općina Ključ	4	242.782	242.786
Ukupno:		39	6.157.682	3.388.575

Utvrđili smo da, iako je Odlukom Vlade o kriterijima i načinu raspodjele sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata utvrđeno da će se raspodjela sredstava vršiti prema zrelosti projekta, javnim pozivom to nije naglašeno niti je propisana dokumentacija kojom se dokazuje postavljeni kriterij, zbog čega ne možemo potvrditi da su posebni kriteriji primijenjeni kod dodjele sredstava.

Sa korisnicima sredstava su zaključeni ugovori 29. 12. 2023. godine, kojima je utvrđeno da u roku 30 dana od dana implementacije projekta dostave izvještaj o namjenskom utrošku finansijskih sredstava, narativni i finansijski dio, izjavu o namjenskom utrošku sredstava pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću, i između ostalog projektno-tehničku dokumentaciju ovisno od projekta.

Konstatujemo da je Odlukom Vlade o kriterijima i načinu raspodjele sredstava za finansiranje/sufinansiranje projekata utvrđeno da će se raspodjela sredstava vršiti prema zrelosti projekta. Međutim, javnim pozivom to nije naglašeno. Također, javnim pozivom nije propisana dokumentacija kojom se dokazuje postavljeni kriterij „zrelost projekta“, zbog čega ne možemo potvrditi da su posebni kriteriji primijenjeni kod dodjele sredstava kapitalnih transfera općinama i gradovima u iznosu od 3.388.554 KM.

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti iskazani kod **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** u iznosu od 2.367.616 KM odnose se u najvećem dijelu na realizaciju projekata po Programu utroška sredstava Budžeta Kantona doznačenih od strane Vlade FBiH za kapitalne investicije u sektoru vodoprivrede za 2023. godinu (u daljem tekstu: Program utroška). U manjem iznosu od 267.616 KM odnose se na kapitalne transfere drugim nivoima od vodnih naknada.

Zakonom o izvršavanju budžeta utvrđeno je da će se sredstva po projektima koji su direktno uvršteni u Budžet za 2023. godinu na razdjelu Ministarstva izvršavati po osnovu zahtjeva općina i gradova i programa utroška sredstava, koji na prijedlog resornog ministarstva donosi Vlada.

Odlukom Vlade o kriterijima i postupku dodjele dijela sredstava odobrenih u Budžetu Kantona za 2023. godinu ovom Ministarstvu od 25. 5. 2023. godine, utvrđeno je da će se finansijska sredstva koja su odobrena Programom utroška dodijeliti iz sredstava doznačenih od Vlade FBiH u skladu sa Ugovorom o dodjeli potpore iz Budžeta FBiH od 10. 6. 2022. godine koji su zaključili Federalno ministarstvo finansija i Unsko-sanski kanton. Odlukom je utvrđen način raspodjele, sadržaj prijavnog obrasca, izvještavanje i nadzor nad utroškom sredstava.

Odlukom Vlade od 9. 6. 2023. godine, a na prijedlog Ministarstva, usvojen je Program utroška sredstava Budžeta Kantona doznačenih od strane Vlade FBiH za kapitalne investicije u sektoru vodoprivrede za 2023. godinu u iznosu od 2.100.000 KM, kojim je planirana realizacija pet projekata.

Ova sredstva Budžetom su planirana na izvoru 10 (budžetska sredstva), iako se radi o namjenskim sredstvima FBiH.

Ministarstvo je u skladu sa navedenom Odlukom Vlade uputilo obavijesti korisnicima za dostavu projektnih prijedloga sa detaljnim opisom projekata i aktivnosti. Komisija imenovana rješenjem ministra od 2. 6. 2023. godine imala je zadatak da izvrši provjeru formalno-pravne ispravnosti dostavljenih projektnih prijedloga. Komisija je sačinila dva zapisnika u kojim je navela broj protokola dostavljenog projektnog prijedloga, naziv projekta i konstatovala kratko da projektni prijedlozi ispunjavaju formalno pravne uslove i da mogu ići u dalju proceduru. Na zapisnike je ministar dao saglasnost, a sredstva su odobrena općinama: Bužim (1.000.000 KM), Ključ (500.000 KM) i Bosanski Petrovac (600.000 KM).

Sa korisnicima sredstava zaključeni su ugovori, po dobijanju saglasnosti Vlade na prijedlog teksta ugovora. Ugovorima je utvrđeno da će Ministarstvo u roku 30 dana od dana zaključivanja ugovora izvršiti prenos sredstava, a korisnici su u obavezi dodijeljeni iznos namjenski utrošiti primjenjujući relevantne zakonske propise, prilikom čega će biti priznati samo izdaci koji nastanu kao namjenski trošak, u periodu od dana isplate do 15. 12. 2023. godine samo do ugovorenog iznosa i za utvrđenu namjenu. Korisnik se shodno ugovoru obavezuje Ministarstvu dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava u roku 30 dana od dana realizacije projekta, sa krajnjim rokom dostave prethodno utvrđenim.

Shodno članu 9. ugovora kontrolu namjenskog korištenja sredstava vrši Ministarstvo putem Izvještaja o utrošku i Ministarstvo finansija putem budžetske inspekcije Kantona, a po zahtjevu Ministarstva, Vlade ili u okviru redovnog inspeksijskog nadzora, te druge nadležne inspekcije, svako u okviru svojih ovlaštenja.

Izvještaj o realizaciji Programa utroška sredstava Budžeta Kantona doznačenih od strane Vlade FBiH za kapitalne investicije u sektoru vodoprivrede za 2023. godinu nije sačinjen. Prezentirano je da su općine zaključile ugovore sa izvođačima radova, međutim radovi nisu okončani, a Odlukom Vlade od 28. 12. 2023. godine data je saglasnost Ministarstvu da sačini anekse ugovora sa općinama.

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva „Kapitalni transferi drugim nivoima od vodnih naknada“ izvršavati u skladu s odlukom o kriterijima i prema programu utroška sredstava koji na prijedlog resornog ministarstva donosi Vlada, izuzev za sredstva za koja su već zaključeni ugovori i čija implementacija je u toku.

Odluka o kriterijima nije donesena, a Pravilnikom o kriterijima i načinu korištenja sredstava vodnih naknada iz 2017. godine utvrđeno je da su korisnici sredstava, gradovi/općine Kantona i u manjem dijelu do 1% prikupljenih sredstava nevladine organizacije dužni zahtjeve za dodjelu podnijeti Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva najkasnije do 31. 1. za tekuću fiskalnu godinu.

Pravilnikom je utvrđeno da sve prispjele zahtjeve obrađuje Ministarstvo, vodeći računa o tome da se raspodjela sredstava izvrši na svaki grad/općinu na području Kantona, u skladu sa potrebama, veličinom, te visinom prikupljenih sredstava po osnovu vodnih naknada na području te općine i priprema Program utroška sredstava.

Međutim, nije poznato koliki je ukupan broj pristiglih zahtjeva i na koji način je izvršen odabir projekata za finansiranje, zbog čega **smatramo da ovakav način raspodjele sredstava nije u potpunosti jasno utvrđen i mjerljiv i da zbog navedenog izvršavanje budžeta nije zasnovano na principu transparentnosti, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.**

Odlukom Vlade Kantona od 23. 6. 2023. godine, a na prijedlog Ministarstva, usvojen je Program utroška sredstava Budžeta Kantona za 2023. godinu „Grantovi od vodnih naknada“ u iznosu od 750.705 KM, kojim je planirana realizacija 16 projekata, od čega je osam projekata iz 2022. godine.

Izveštaj o namjenskom utrošku dijela sredstava „Kapitalni transferi drugim nivoima od vodnih naknada“ usvojila je Vlada Zaključkom od 19. 4. 2024. godine u iznosu od 267.616 KM.

Ukupno pet projekata je okončano, deset projekata je u toku, jedan nije započet, a za devet je istekao rok realizacije, te je potrebno sačiniti anekse ugovora.

S obzirom na to da je realizacija planiranih sredstava značajno niska (35%), nije osigurana efikasnost kod korištenja sredstava vodnih naknada.

Preporuka:

- ***kod raspodjele sredstava kapitalnih transfera općinama i gradovima na razdjelu Vlade, javnim pozivom propisati svu potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija, donijeti odluku o kriterijima za raspodjelu sredstava vodnih naknada te osigurati efikasnost korištenja ovih sredstava.***

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 12.222.781 KM i u odnosu na plan ostvareni su manje za 4.770.058 KM ili 28%.

Ovi izdaci se odnose na rekonstrukciju i investiciono održavanje (3.817.826 KM), nabavku opreme (6.213.475 KM), građevina (1.497.988 KM), nabavku stalnih sredstava u obliku prava (688.493 KM) i nabavku ostalih stalnih sredstava (4.999 KM).

Izdaci za nabavku građevina najvećim dijelom odnose se na nabavku zgrada kod ulaganja u obrazovne ustanove kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (690.474 KM) i Ministarstva unutrašnjih poslova (639.232 KM).

Izdaci za nabavku opreme najvećim djelom odnose se na nabavku motornih vozila kod Uprave policije (1.766.264 KM) i Ureda za zajedničke poslove Vlade (327.866 KM), opreme za prenos podataka i glasa kod Kantonalne uprave civilne zaštite (539.241 KM) i fotografske opreme kod Uprave policije (553.415 KM).

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava odnosi se dijelom na ostala stalna sredstva u obliku prava (308.184 KM), studije izvodljivosti (221.598 KM) i ulaganja u tuđa stalna sredstva (158.310 KM).

Rekonstrukcija i investiciono održavanje najvećim dijelom odnosi se na rekonstrukciju osnovnih i srednjih škola kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.

Postupci i procedure nabavki odabranih uzoraka obrazloženi su u tački 8. Javne nabavke.

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	317.801.479	296.274.690	271.641.651	93
II	RASHODI	310.218.107	292.903.890	247.938.549	94
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	7.583.372	3.370.800	23.703.102	44
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	16.923.682	12.200.075	8.313.732	72
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(9.340.310)	(8.829.275)	15.389.370	95
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE	-	-	-	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	14.840.310	(4.603.113)	(4.606.737)	-31
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	5.500.000	(13.432.388)	10.790.349	-244

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	59.941.089	47.074.428
---	------------	------------

U 2023. godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 3.370.800 KM, obzirom da su prihodi ostvareni u iznosu od 296.274.690 KM, a rashodi u iznosu od 292.903.890 KM.

Ukupan deficit iskazan je u iznosu od 8.829.275 KM, jer su pored tekućeg suficita, iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 12.222.781 KM i primici od prodaje stalnih sredstava 22.706 KM.

Ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 13.432.388 KM, s obzirom da je pored ostvarenog ukupnog deficita, iskazano povećanje izdataka za otplate dugova u iznosu od 4.603.113 KM.

U „Konsolidovanom bilansu stanja“ na 31.12.2023. godine iskazan je ukupan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 59.941.089 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 12.866.661 KM. U odnosu na ukupan finansijski rezultat on je manji za 565.727 KM, zbog provođenja odluka nakon godišnjeg popisa u korist finansijskog rezultata.

Obaveze i rashodi po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 76.258.578 KM nisu priznati u skladu s članom 76. Zakona budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je detaljno obrazloženo u tački 7. Izvještaja. Također, kod izvršavanja Budžeta Kantona za 2023. godinu rashodi i izdaci nisu se priznavali u trenutku njihovog nastanka s obzirom na to da obaveze u iznosu od 87.475 KM nisu knjigovodstveno evidentirane u 2023. godini.

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje je iskazan jer izvršna sudska rješenja nisu knjigovodstveno evidentirana na pozicijama rashoda i obaveza, nego u okviru vanbilansne evidencije Glavne knjige Trezora u iznosu od 76.258.578 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima iznosi 38.497.048 KM i odnosi se na sredstva na bankovnim računima u iznosu od 38.442.870 KM i stanja blagajni (54.178 KM). Priliv sredstava na depozitnom računu iznosio je 286.306.253 KM.

Stanja na bankovnim računima odnose se na stanje transakcijskog računa 2.174.038 KM i stanja podračuna od kojih su najznačajniji iznosi na podračunu za COVID 19 (18.896.557 KM), Escrow račun (5.354.638 KM), za pretvorbu poljoprivrednog u nepoljoprivredno zemljište (3.955.097 KM), šume (3.152.368 KM), za zaštitu i spašavanje (1.230.769 KM), nerealizovana sredstva donacija (661.906 KM), koncesije (1.206.092 KM).

U skladu sa Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor, neutrošena sredstva na kraju godine (namjenska sredstva i sredstva primljena po osnovu donacija) prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižavaju se na vremenska razgraničenja. Shodno navedenom, saldo na računu treba da odgovara razgraničenim prihodima ukoliko sredstva nisu korištena za druge namjene.

Utvdili smo da namjenska novčana sredstva u ukupnom iznosu od 8.290.000 KM na 31. 12. 2023. godine nisu bila raspoloživa za utvrđene namjene, jer se već od 2014. godine koriste za solventnost i ne vraćaju na namjenske podračune. U navedenom iznosu manje su iskazana u odnosu na razgraničene prihode, i to sredstva sa Escrow računa (2.960.000 KM), sredstva za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta (2.880.000 KM) i sredstva od naknada za šume (2.450.000 KM).

Na osnovu odluka Vlade Kantona iz 2014. godine ova sredstva korištena su kao pozajmice za izmirenje obaveza Budžeta Kantona. Izmjenom odluka Vlada Kantona je rokove za povrat produžavala za svaku narednu godinu, a posljednji rok za povrat utvrdila je Odlukom od 28. 7. 2020. godine, do 2025. godine. U 2023. godini izvršen je povrat pozajmica u iznosu od 600.000 KM.

Budući da sredstva nisu vraćena na namjenske podračune, nisu bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene proteklih osam godina. Navedeno nije opravdano s obzirom na to da je trošenje navedenih namjenskih sredstava zakonski uređeno i da njihovo posuđivanje i trošenje za druge namjene nije regulisano propisima.

U Glavnoj knjizi korištenje ovih novčanih sredstava knjigovodstveno je evidentirano kao dugoročni plasman (grupa konta 02) i dugoročna obaveza (grupa konta 41). S obzirom na to da se radi o internim transakcijama, konstatujemo da ovakav način knjigovodstvenog evidentiranja nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor Kantona. Navedeno je imalo za posljedicu više iskazane dugoročne plasmane i dugoročne obaveze za 8.290.000 KM.

Preporuka:

- ***nastaviti aktivnosti na povratu namjenskih novčanih sredstava koja su u ranijem periodu korištena za održavanje solventnosti, kako bi bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene.***

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 5.288.849 KM i odnose se na ostala potraživanja u iznosu od 4.513.846 KM, potraživanja od pravnih lica (758.730 KM) i potraživanja od fizičkih lica (17.073 KM).

Potraživanja od pravnih lica odnose se na potraživanja za isporučene robe i usluge (623.948 KM) i potraživanja za unaprijed plaćenu robu (134.390 KM).

Značajniji iznos potraživanja za isporučene robe i usluge iskazan je kod Ministarstva privrede (475.503 KM).

Ostala potraživanja najvećim dijelom predstavljaju sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 3.083.246 KM, ostala potraživanja (1.160.783 KM) i potraživanja za bolovanja preko 42 dana (250.397 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u najvećem dijelu kod Ministarstva privrede (1.513.659 KM), Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (748.572 KM), JU Poljoprivredni zavod (254.778 KM) i Vlade (300.000 KM).

Ministarstvo privrede iskazuje potraživanja po osnovu koncesione naknade (1.393.708 KM), a najveći dužnici su: GP „Rad“ Cazin (1.003.626 KM), Splonum d.d. Sanski most (222.298 KM), Grupex d.d. Velika Kladuša (88.998 KM), Krajina putevi d.d. Bihać (74.234 KM). Za ova potraživanja Ministarstvo privrede je putem Kantonalnog pravobranilaštva zatražilo naplatu utuženjem.

Kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazana su potraživanja po osnovu kredita po „Projektu hitne obnove stočnog fonda“ u iznosu od 487.417 KM. U periodu od 1997. do 2002. godine Ministarstvo je, s ciljem hitne obnove stočnog fonda, zaključilo tri ugovora sa Privrednom bankom Bihać d.d. i dva ugovora sa Una bankom Bihać d.d. o obavljanju komisionih poslova na naplati robnih kredita (stoke) u vrijednosti od 3.901.255 KM. Krediti se vode pod oznakama Ugovori I, II, III, IV i V koje su formirane prema datumu potpisivanja ugovora. Potraživanja po ugovorima III, IV i V su iskazana na sumnjivim i spornim potraživanjima, a po ugovorima I i II u vanbilansnoj evidenciji.

Krediti su odobreni na rok do pet godina, a visina komisione naknade je utvrđena u iznosu ugovorene kamate. Spomenutim ugovorima je definirano da odabir korisnika robnih kredita provodi Ministarstvo, koje preuzima i 100% rizik za povrat kredita.

U Izvještaju o finansijskoj reviziji Kantona za 2021. godinu smo naveli da se Ministarstvo obratilo Kantonalnom pravobranilaštvu dopisom od 20. 12. 2021. godine i zatražilo mišljenje o mogućnosti otpisa svih potraživanja po „Projektu hitne obnove stočnog fonda“ u što kraćem roku, kako bi pripremio prijedlog otpisa navedenih potraživanja prema Centralnoj popisnoj komisiji sa 31. 12. 2021. godine. Ministarstvo je istaklo da je naplata samim prestankom važenja Zakona o načinu i uslovima izmirenja dugovanja fizičkih lica po osnovu ugovora o robnom kreditu²⁶ ostvarena u zanemarivom iznosu.

Također, u sudskim postupcima pojedine presude su donijete i sud je odredio izvršenje na novčanim sredstvima ili na pokretnim stvarima izvršenika, ali su izvršenja zaključkom suda obustavljena. Prema izvještajima sudskog izvršitelja, pljenidba, popis i procjena pokretnih stvari bili su bezuspješni jer nisu pronađene pokretne stvari koje mogu biti predmet izvršenja, a u određenim slučajevima nastupila je smrt. Tamo gdje su i pronađene pokretne stvari, nije bilo zainteresovanih kupaca prilikom prodaje. Izvršenici nemaju sredstva na računima, nemaju primanja a računi su ugašeni. Zbog navedenog upitna je isplativost vođenja postupaka zbog visokih troškova i administrativnih izdataka, a radi se o potraživanjima starim preko 20 godina.

Kantonalno pravobranilaštvo je odgovorilo da je prije zauzimanja stava o eventualnom otpisu ovih potraživanja potrebno za svakog korisnika izvršiti procjenu naplativosti, odnosno sravniti evidencije Ministarstva sa podacima iz evidencije Kantonalnog pravobranilaštva i nakon ovih radnji, Ministarstvo može pristupiti otpisu potraživanja.

Ministarstvo se u dva navrata obraćalo Kantonalnom pravobranilaštvu u 2022. i 2023. godini za davanje mišljenja o mogućnosti otpisa svih potraživanja po projektu, međutim ono je ostalo pri mišljenju koje je dalo u 2021. godini. Prezentirani su pojedinačni dopisi kojima se daje mišljenje u pojedinim predmetima, na traženje Ministarstva.

²⁶ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 9/17, 15/18

Preporuka:

- ***u saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom poduzeti aktivnosti na procjeni naplativosti iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu „Projekta obnove stočnog fonda“ kako bi se sačinio prijedlog nenaplativih potraživanja, s ciljem njihovog realnog iskazivanja.***

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Kantona na 31. 12. 2023. godine **na poziciji stalnih sredstava** iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 170.393.289 (nabavne vrijednosti 294.419.392 KM i otpisane vrijednosti 124.026.103 KM), dugoročni plasmani 8.290.000 KM i dugoročna razgraničenja 663.752 KM.

Stalna sredstva iskazana su više za 8.290.000 KM, s obzirom na to da su interne transakcije, korištenje namjenskih novčanih sredstava u druge svrhe, knjigovodstveno evidentirane kao dugoročni plasmani.

U okviru stalnih sredstava na 31. 12. 2023. godine iskazana je pozicija stanovi u iznosu od 1.799.626 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Vlada Kantona zaključila je Ugovor o kreditu 22. 9. 1998. godine sa Universal bankom d.d. Sarajevo u iznosu od 2.125.000 DEM.

Kredit je odobren za finansiranje investicije poslovnog objekta „Fakulteta“ u Bihaću u naselju Ozimice, a sredstva kredita su se prema ugovoru mogla koristiti strogo namjenski za plaćanja u skladu sa ugovorom o izvođenju radova na izgradnji objekta sklopljenim između izvođača „Breco“ d.o.o. Ljubljana i investitora Vlade Kantona. Na poziciji stanova je u 2002. godini knjigovodstveno evidentiran iznos od 1.532.901 KM, za koji je u nalogu za knjiženje navedeno da se odnosi na dio glavnice kredita.

JU „Stanouprava“ Bihać je investitor zgrade čija je gradnja započeta 1989. godine i koja je dovedena do određenog nivoa izgrađenosti do 1992. godine. Vlada Kantona je 1998. godine bez utvrđenja statusa objekta, nivoa izgrađenosti i saglasnosti JU „Stanouprava“ Bihać nastavila gradnju i izgradila 16 stanova za kadrovske potrebe.

Aneksom ugovora broj II/2000 od 21. 6. 1999. izvršena je promjena namjene finansiranja za izgradnju fakulteta u Bihaću i 16 stanova za potrebe fakulteta – stambeni objekat na Ozimicama II delitacija D3. Obaveze po kreditu su izmirene u ranijem periodu, ali aktivnosti na utvrđivanju vlasništva nisu okončane već niz godina. Shodno navedenom, Ministarstvo ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu i drugim pravima.

Odlukom Skupštine Kantona od 20. 6. 2002. godine Vlada Kantona zadužena je da sa Stambenim fondom Općine Bihać (pravni sljednik JU „Stanouprava“ Bihać) pravno reguliše status stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji su građeni sredstvima kredita.

Ministarstvo je 2021. godine pokrenulo aktivnosti prema Kantonalnom tužilaštvu za utvrđivanje odgovornosti lica koja su zaključila ugovore o korištenju i kupoprodaji stanova sa korisnicima, međutim dalje aktivnosti Kantonalnog tužilaštva u ovom predmetu nisu poznate.

Konstatujemo da je u okviru stalnih sredstava na 31. 12. 2023. godine iskazana pozicija stanova u iznosu od 1.799.626 KM. Ova pozicija je 2002. godine knjigovodstveno evidentirana u vrijednosti dijela glavnice kredita za izgradnju poslovnog objekta fakulteta od 1.532.901 KM, a naknadno uvećana za 266.725 KM. Objektu je kasnije promijenjena namjena u izgradnju fakulteta i 16 stanova za njegove potrebe. Ministarstvo ne raspolaže dokumentacijom o pravu vlasništva ili raspolaganja nad ovim stanovima, a pokrenulo je aktivnosti prema Kantonalnom tužilaštvu po ovom osnovu.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Kanton bio u obavezi izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022, to nije učinjeno u skladu s tada važećim odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 26.553.935 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stopa rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa²⁷ prestala je obaveza revalorizacije.

²⁷ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Ne možemo potvrditi početna stanja stalnih sredstava i izvora sredstava za 2023. godinu u iznosu od najmanje 26.553.935 KM, s obzirom na to da nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa tada važećim odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *u saradnji s Kantonalnim tužilaštvom okončati aktivnosti na utvrđivanju prava vlasništva i drugih prava nad stanovima „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, te u skladu s konstatovanim provesti odgovarajuća knjiženja u knjigovodstvenim evidencijama.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane u iznosu od 103.323.462 KM u odnosu na prethodnu godinu veće su za 2.513.335 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze (33.580.402 KM), obaveze prema radnicima (17.238.880 KM), obaveze po kreditima (2.402.700 KM) i kratkoročna razgraničenja (50.101.480 KM).

Kratkoročne obaveze odnose se na obaveze za tekuće transfere (13.326.956 KM), kratkoročne tekuće obaveze (8.756.505 KM), obaveze prema fizičkim licima (1.165.552 KM), obaveze za kapitalne transfere (5.241.195 KM), obaveze za subvencije (4.869.208 KM), ostale kratkoročne obaveze (210.986 KM) i obaveze za korištenje stalne budžetske rezerve (10.000 KM).

Obaveze prema radnicima odnose se na obaveze za plaće i naknade zaposlenih za decembar 2023. godine.

Obaveze po kreditima odnose se na obaveze po kreditu za modernizaciju Univerziteta u Bijaću (2.374.936 KM) i kamate po kreditu za finansiranje budžetskog deficita kod UniCredit banke u iznosu od 27.764 KM. Obaveze po kreditu za modernizaciju Univerziteta u Bijaću po reprogramu obaveza dospijevaju 30. 6. 2029. godine, zbog čega su kratkoročne obaveze precijenjene za 2.374.936 KM. Zbog navedenog obaveze nisu iskazane na propisanoj poziciji u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kojim je utvrđeno da se obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godine evidentiraju na poziciji dugoročnih obaveza, što je opisano u tački 6.2.4 Izvještaja.

Kratkoročna razgraničenja odnose se najvećim dijelom na razgraničene namjenske prihode (44.339.504 KM), razgraničene ostale prihode (3.116.326 KM) i razgraničene rashode (1.392.402 KM).

Razgraničeni namjenski prihodi se u najvećem dijelu odnose na: neutrošena sredstva potpora FBiH (18.896.557 KM), naknade za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe (6.819.238 KM), naknade za šume (5.054.153 KM), naknade od koncesija (780.082 KM), za zaštitu i spašavanje (1.376.908 KM), sredstva od privatizacije - Escrow račun i za revitalizaciju Agrokomerca (8.076.559 KM), naknade za vode (668.695 KM), za zaštitu okoliša (780.591 KM).

Namjenska sredstva na 31. 12. 2023. godine nisu usklađena sa stanjem novčanih sredstava na podračunima što je opisano u tački 6.2.1 Izvještaja.

Prema prezentiranim podacima Ministarstva finansija obaveze iz 2023. godine u iznosu od 87.475 KM nisu iskazane u finansijskim izvještajima za 2023. godinu, već su iste prenesene na teret Budžeta za 2024. godinu, zbog čega su obaveze u revidiranoj godini podcijenjene za navedeni iznos, a negativan finansijski rezultat potcijenjen.

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze na 31. 12. 2023. godine iskazane su u iznosu od 24.994.981 KM. Dugoročne obaveze po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 4.486.952 KM, a po domaćem zaduživanju 20.508.029 KM.

Struktura i stanje obaveze daju se u tabeli:

Svrha zaduženja (kreditor)	Period otplate duga		Ukupan iznos kredita	Stanje duga sa kamatom (u KM) 31. 12. 2023.
	Glavnica	Kamata		
1	2	3	4	5
Nabavka medicinske opreme za bolnice (Erste bank Austrija)	2020-2029.	2014-2029.	6.491.563 EUR	7.890.174
Za finansiranje budžetskog deficita (UniCredit bank BiH)	2017-2025.	2015-2025.	16.500.000 KM	3.422.457
Modernizacija bolnica (Export-import bank Koreja)	2014-2031.	2010-2031.	3.233.415 USD	2.429.466
Modernizacija Univerziteta u Bihaću (Raiffeisen bank Austrija)	2019-2029.	2013-2026.	4.250.000 EUR	2.057.487
Upravljanje čvrstim otpadom WB-IDA 36720-1	2022-2029.	2022-2029.	876.030 KM	627.345
Upravljanje čvrstim otpadom WB-IBRD 7629-BA	2022-2028.	2022-2028.	207.173 EUR	278.052
Pozajmljena namjenska novčana sredstva				8.290.000
UKUPNO:				24.994.981

Izveštaji o stanju kredita dostavljani su kvartalno Federalnom ministarstvu finansija, a obaveze po kreditima su usaglašene sa kreditorima na 31. 12. 2023. godine.

U okviru dugoročnih obaveza iskazane su obaveze po pozajmljenim namjenskim novčanim sredstvima za solventnost u ranijem periodu u iznosu od 8.290.000 KM, čiji rok vraćanja je Vlada utvrdila Odlukom od 28. 7. 2020. godine do 2025. godine. U Glavnoj knjizi korištenje ovih novčanih sredstava knjigovodstveno je evidentirano kao dugoročni plasman (grupa konta 02) i dugoročna obaveza (grupa konta 41). **S obzirom na to da se radi o internim transakcijama, konstatujemo da ovakav način knjigovodstvenog evidentiranja nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor Kantona, zbog čega su dugoročne obaveze precijenjene za navedeni iznos.**

Budući da Kanton u ranijem periodu nije pravovremeno izmirivao dospjele obaveze po osnovu zaključenih ugovora o kreditima, izvršen je reprogram po kreditu za projekat „Modernizacije Univerziteta u Bihaću“ sa rokom otplate do 30. 6. 2029. godine.

Prema Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor Kantona vršen je prenos dospjelih obaveza za anuitete s pozicije dugoročnih na poziciju kratkoročnih obaveza od zaduživanja.

Međutim, po reprogramu obaveza u Glavnoj knjizi nisu provedena knjiženja kako bi se stanje kratkoročnih i dugoročnih obaveza po osnovu kredita „Modernizacija Univerziteta u Bihaću“ usaglasilo sa aneksom ugovora i važećim otplatnim planom. Zbog navedenog, na poziciji kratkoročnih obaveza od zaduživanja (grupa konta 33) i dalje su knjigovodstveno evidentirane obaveze za anuitete koji dopijevaju u narednim godinama (dugoročne obaveze) u iznosu od 2.374.936 KM, zbog čega su dugoročne obaveze na 31. 12. 2023. godine iskazane manje za ovaj iznos. Već duže vrijeme Univerzitet nema Upravni odbor, te shodno datom obrazloženju, korekcije knjiženja nije moguće provesti bez prethodno date saglasnosti.

Konstatujemo da su dugoročne obaveze Kantona više iskazane za 5.915.064 KM, jer su interne transakcije u iznosu od 8.290.000 KM knjigovodstveno evidentirane na ovoj poziciji i dio dugoročnih obaveza knjigovodstveno evidentiran na kratkoročnim obavezama (2.374.936 KM).

Zbog navedenog bilans stanja ne daje tačne podatke o izvorima sredstava, dugoročnim obavezama i dugoročnim plasmanima, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **interne transakcije i obaveze po kreditima evidentirati na propisanim pozicijama u Glavnoj knjizi, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.5 Popis imovine i obaveza

Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza i Uputstvom ministra finansija o radu popisnih komisija i obavljanju popisa imovine, obaveza i potraživanja za 2023. godinu propisani su zadaci, način rada komisija i rokovi za provođenje popisa.

Zadatak popisnih komisija po operativnim jedinicama je da na osnovu pojedinačnih izvještaja o provedenom popisu iz svoje nadležnosti sačine zbirni izvještaj i dostave Centralnoj popisnoj komisiji za popis sredstava, obaveza i potraživanja na nivou Kantona do 9. 2. 2024. godine. Zadatak Centralne popisne komisije na nivou Kantona je da sačini zbirni Elaborat o popisu i isti dostavi Vladi na razmatranje i usvajanje do 16. 2. 2024. godine.

Odlukom Vlade od 18. 12. 2023. godine formirane su Centralna popisna komisija za popis sredstava, obaveza i potraživanja na nivou Kantona i Centralne popisne komisije za popis na nivou operativnih jedinica (Pravosuđe, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Obrazovanje i Trezor). Odlukom su Centralne popisne komisije na nivou operativnih jedinica zadužene da koordiniraju rad popisnih komisija iz nadležnosti ministarstava odnosno operativnih jedinica, kako bi obavili pripremne radnje i blagovremeno izvršile popis. Izvještaj o popisu sredstava, obaveza i potraživanja Kantona na 31. 12. 2023. godine usvojen je Odlukom Vlade od 27. 2. 2024. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da popisom obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, jer nisu iskazane sve obaveze nastale do 31. 12. 2023. godine.

Kod pet osnovnih i četiri srednje škole na nivou Operativne jedinice obrazovanje prema Izvještaju Centralne popisne komisije nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na 31. 12. 2023. godine.

Kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem stalnih sredstava u pripremi (mix mašina).

Kod Uprave policije sjedište Uprave i PS Sanski Most nisu dostavili izvještaje o izvršenom popisu, a utvrđena je neusklađenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem policijske opreme (oružja) koji su korišteni od strane organa unutrašnjih poslova za vrijeme SFRJ. Još u ranijem periodu dat je prijedlog da se provede procedura procjene vrijednosti i ispravnosti i u postupku licitacije izvrši prodaja ili proces uništenja po propisanoj proceduri. Međutim, nije prihvaćen prijedlog za licitaciju, jer prema obrazloženju nisu predloženi dokazi o porijeklu.

Shodno navedenom, nije u cijelosti utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, čime nije postupljeno u skladu s članom 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da se novčani tok sastavlja tako da se prihodi i rashodi prevedu na primitke i izdatke novca, a primici i izdaci iz osnova finansiranja (zajmovi, učešća i sl.) se uzimaju u iznosu koji je knjižen na odgovarajućem kontima u klasi 8, ako se ne radi o nenovčanim zajmovima i učešćima.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici (291.459.698 KM) i ukupne novčane isplate (301.476.619 KM), čime je ostvaren negativan novčani tok (10.016.921 KM). Stanje gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 48.513.969 KM i na kraju godine 38.497.048 KM.

Izveštaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2023. godine, iskazano je 80.833.358 KM. Najveći dio u iznosu od 76.258.578 KM odnosi se na obaveze po pravosnažnim presudama i sudskim rješenjima o izvršenju, uglavnom iz radnog odnosa, u koji nisu uključene zatezne kamate i troškovi spora.

Ministarstvo finansija se 22. 11. 2023. godine obratilo Vladi sa prijedlogom za uknjižavanje ovih obaveza u bilansnu evidenciju. Međutim, prijedlog nije dobio potrebnu većinu, shodno Zaključku Vlade od 27. 2. 2024. godine.

Preostali dio u najvećoj mjeri odnosi se na otpisana potraživanja za date pozajmice i kredite u nadležnosti Ministarstva privrede (916.161 KM), Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (1.779.479 KM) i Ministarstva finansija (1.331.093 KM), kao i na potraživanja za ratne plaće, date kredite i avanse u nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (748.094 KM).

Pravosnažne presude i sudska rješenja o izvršenju, koja predstavljaju dospjele obaveze, nisu knjigovodstveno evidentirane u izvještajnim periodima na koje se odnose. Radi se o obavezama koje su nastale nakon okončanih sudskih postupaka, vođenih po osnovu tužbi zaposlenika zbog nepoštovanja kolektivnih ugovora i prava iz radnih odnosa. Prvi postupci okončani su u 2007. godini. U toj godini, a ni u narednim u kojima su okončavani ovi sudski postupci, a obaveze nastajale i u kontinuitetu se povećavale, nije se postupalo u skladu sa članom 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH, jer dosadašnje vlade Kantona nisu donosile odluke o provođenju mjera privremene obustave izvršavanja budžeta, niti su se zbog toga vršile izmjene i dopune budžeta.

Obaveze po navedenom osnovu nisu se priznavale u bilansnim evidencijama u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojima se rashodi i izdaci priznaju u periodima u kojima su obaveze nastale, nezavisno od njihovog izmirenja, već su se iz godine u godinu povećavale, kako zbog okončanja novih postupaka tako i zbog zateznih kamata na neizmirene obaveze. Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka i neevidentiranja ovih obaveza potcijenjeni su rashodi izvještajnih perioda u kojima su nastale, a samim tim nisu tačno iskazivani ni finansijski rezultati tih perioda, kao ni ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima. U prethodnim godinama, prilikom planiranja budžeta, nisu planirana značajnija sredstva za njihovo izmirenje.

Akcioni plan Unsko-sanskog kantona za izvršenje generalnih mjera naloženih presudama Evropskog suda za ljudska prava i vremenski okvir za njihovu realizaciju, usvojila je Vlada Zaključkom od 28. 2. 2020. godine. Na 31. 1. 2020. godine utvrđen je tačan broj presuda od 11.792 i ukupan iznos potraživanja za glavnice 79.437.369 KM i kamatu 95.325.907 KM, a procijenjeno je da će povjerioci biti isplaćeni za period od 20 godina, počevši od 2020. do 2040. godine.

Budžetom Kantona za 2023. godinu planirana su sredstva za izmirenje manjeg dijela dospjelih obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 1.461.228 KM. Zakonom o izvršavanju Budžeta, članom 27. regulisano je da sredstva utvrđena u razdjelu 11., pozicija „Sudska izvršenja“ izvršavat će se u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

U odnosu na ukupno planirana sredstva Budžetom, izdatak iskazan po osnovu sudskih rješenja o izvršenju je u iznosu od 960.628 KM.

Preporuka:

- ***obaveze Kantona po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

8. JAVNE NABAVKE

Ured za zajedničke poslove Vlade (u daljem tekstu: Ured za zajedničke poslove), koji je osnovan Uredbom o osnivanju Ureda za zajedničke poslove Vlade Unsko-sanskog kantona²⁸, provodi nabavke za zajedničke potrebe kantonalnih tijela odnosno standardizovanih predmeta nabavke koji su zajednička potreba više ili svih kantonalnih organa, odnosno standardizovanih predmeta nabavke koji su zajednička potreba više ili svih kantonalnih organa.

Pored zajedničkih nabavki koje provodi Ured za zajedničke poslove, nabavke samostalno provode i pojedini budžetski korisnici, od kojih je najznačajniji Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP).

Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta prilikom planiranja i pokretanja postupka nabavke udžbenika, nije se vodilo računa o početku školske godine. Ugovori za deset lotova ukupne vrijednosti 1.198.740 KM zaključeni su u drugoj polovini septembra 2023. godine, što je za posljedicu imalo kašnjenje nabavke i distribucije udžbenika u odnosu na početak nastave. Izmjene i dopune plana nisu vršene, iako je bilo izvjesno da se određeni postupci neće provesti do kraja godine.

Također, u postupku javne nabavke putničkih motornih vozila i muzičke opreme ugovorene vrijednosti 132.290 KM, tenderskom dokumentacijom utvrđene su tehničke specifikacije koje upućuju na određenog proizvođača, čime je ograničena konkurencija u ovim postupcima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama. Javne nabavke Ministarstva detaljnije su opisane u Izvještaju o finansijskoj reviziji ovog subjekta za 2023. godinu.

Ured za zajedničke poslove je 27. 1. 2023. godine donio Odluku o Privremenom planu javnih nabavki za period januar-mart 2023. godine. Usvojenim Planom javnih nabavki nakon izmjena i dopuna predviđeno je provođenje 58 postupaka nabavki za zajedničke potrebe kantonalnih tijela (pet otvorenih, šest konkurentskih postupaka, jedan pregovarački bez objave obavještenja, dva shodno Aneksu II i 44 postupka putem direktnog sporazuma) procijenjene vrijednosti 1.334.500 KM.²⁹

U 2023. godini Ured za zajedničke poslove proveo je 14 otvorenih, devet konkurentskih zahtjeva, sedam konkurentskih zahtjeva i 61 postupak putem direktnog sporazuma, na osnovu kojih su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 1.696.983 KM.

MUP je u februaru 2023. godine donio Privremeni plan javnih nabavki. Usvajanjem Budžeta Kantona, donijet je Plan javnih nabavki 4. 5. 2023. godine, te osam izmjena i dopuna u toku godine, kojima je predviđeno provođenje 69 postupaka nabavki, od čega 16 otvorenih, 52 putem direktnog sporazuma i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja ukupne procijenjene vrijednosti 2.296.632 KM.

Prema dostavljenom pregledu provedeno je sedam otvorenih postupaka (400.322 KM), jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (18.717 KM) i 183 direktna sporazuma u vrijednosti (176.283 KM), što ukupno iznosi 595.322 KM.

Prema izvještaju iz sistema e-nabavki utvrdili smo da su direktne sporazume podneseni izvještaji za iznose manje od 1.000 KM. Značajno manja realizacija nabavki u odnosu na Plan javnih nabavki dijelom je iz razloga jer su procijenjene vrijednosti kod otvorenih postupaka planirane zaključivanjem okvirnih sporazuma na period od dvije godine. Planom su obuhvaćene i nabavke za koje su ugovori zaključeni krajem 2022. godine, čija realizacija je planirana u 2023. godini.

Uprava policije je Plan javnih nabavki donijela 3. 5. 2023. godine kojim je predviđeno provođenje 12 otvorenih postupaka, dva ograničena postupka, jedan konkurentski zahtjev/otvoreni postupak, sedam konkurentskih zahtjeva, 22 direktna sporazuma i jedan postupak za usluge iz Aneksa II. Nakon dvije izmjene plana u 2023. godini planirane su nabavke u ukupnom iznosu od 4.866.849 KM kojim je predviđeno provođenje 12 otvorenih postupaka, dva ograničena postupka, jedan konkurentski zahtjev/otvoreni postupak, sedam konkurentskih zahtjeva, 23 direktna sporazuma i jedan postupak za usluge iz Aneksa II.

²⁸ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.22/11

²⁹ Sve vrijednosti u procesu javnih nabavki su iskazane sa PDV-om.

U 2023. godini Uprava policije je provela 12 otvorenih, sedam konkurentskih zahtjeva, i 38 postupaka putem direktnog sporazuma, na osnovu kojih su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 2.413.275 KM.

U postupku ocjene dosljedne primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama smo izvršili uvid u 23 postupka javnih nabavki kod budžetskih korisnika u ukupnom iznosu od 2.442.011 KM. **Revizijom postupaka nabavki u pojedinim slučajevima utvrdili smo nedosljednosti, propuste i nepravilnosti.**

Kod Ureda za zajedničke poslove, Odlukom Vlade od 29.8.2022. pokrenut je postupak nabavke usluge redovnog održavanja vozila van garantnog roka putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 175.500 KM.

Tenderskom dokumentacijom utvrđena je cijena norma sata rada, uz napomenu da se u prilogu dostavi cjenovnik originalnih rezervnih dijelova i normativ radnih sati za pružanje određene usluge utvrđen od strane proizvođača motornih vozila. Iako su ponuđači bili u obavezi kao prilog obrascu za cijenu ponude priložiti navedene cjenovnike, oni nisu utjecali na odabir najpovoljnijeg ponuđača. Tendersku dokumentaciju preuzelo je osam ponuđača, a pristigla je jedna ponuda. Jedini ponuđač UNA-auto d.o.o. Bihać izabran je na osnovu ponuđene cijene norma sata koja je iznosila 46,80 KM i sa ponuđačem je zaključen Okvirni sporazum 26. 10. 2022. godine na period od godinu dana u visini procijenjene vrijednosti.

Imajući u vidu da je riječ o vozilima van garantnog roka, da je kriterij za dodjelu ugovora bio najniža cijena norma sata rada, i da cijena rezervnih dijelova nije imala uticaja na vrijednost ponude, konstatujemo da tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da sadrži minimalne informacije, zbog čega ne možemo potvrditi da je ugovorni organ postupio u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama.

Kod MUP-a, Odlukom ministra od 31. 8. 2022. godine pokrenuta je nabavka peleta putem otvorenog postupka ukupne procijenjene vrijednosti 134.550 KM.

Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju preuzelo je osam zainteresovanih ponuđača, a dostavljene su četiri ponude. Komisija je sačinila Zapisnik o ocjeni ponuda od 29.9.2022. godine, u kojem je konstatovala da dvije ponude ne ispunjavaju uslove iz tenderske dokumentacije. Nakon e-aukcije u kojoj su učestvovala preostala dva ponuđača cijene su ostale nepromijenjene. Prema rang listi, povoljniji ponuđač je bio ENSA d.o.o. Srbac sa kojim je zaključen Ugovor o sukcesivnoj nabavci i isporuci 150.000 kg peleta 4. 11. 2022. godine u iznosu od 134.257 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su prilikom dodjele ugovora o sukcesivnoj nabavci peleta uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji izmijenjeni. Zaključenim ugovorom je u članu 3. utvrđeno da se prodavac obavezuje da će isporuku peleta vršiti sukcesivno u općine Sanski Most, Ključ, Bosanska Krupa i Grad Bihać prema utvrđenoj specifikaciji na zahtjev ugovornog organa u roku od tri dana. Naime, ova odredba nije predviđena Nacrtom ugovora, a kojim je utvrđeno da se roba sukcesivno isporučuje najkasnije tri dana od dana potpisivanja ugovora.

Ponuđači su bili u obavezi dostaviti Izjavu o prihvatanju roka isporuke tri dana od dana potpisivanja ugovora, a jedan od ponuđač je isključen iz vrednovanja ponuda jer istu nije dostavio. Također, ugovorom je brisana odredba da se o kvantitativnom i kvalitativnom prijemu peleta sačini zapisnik, a rok važenja ugovora je promijenjen na način da ne vrijedi od dana potpisivanja do 31. 12. 2023. godine već od 1.1. do 31. 12. 2023. godine.

Zbog navedenog nije postupljeno u skladu s članom 72. Zakona o javnim nabavkama kod isporuke 122,49 tona peleta u iznosu od 109.635 KM, kojim je propisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati.

Kod Uprave policije Odlukom načelnika Sektora kriminalističke policije od 22. 11. 2023. godine pokrenut je otvoreni postupak nabavke novih službenih motornih vozila procijenjene vrijednosti 191.880 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 11 pravnih lica, a dostavljena je jedna ponuda od ponuđača Una auto d.o.o. u iznosu od 191.464 KM.

Kriterij za dodjelu ugovora bila je ekonomski najpovoljnija ponuda, pri čemu su kao podkriteriji utvrđeni cijena (70%), garantni rok (10%) i rok isporuke (20%).

Ugovor o nabavci i isporuci novih vozila „škoda superb 2.0 TDI 4x4“ zaključen je 25. 12. 2023. godine u iznosu od 191.464 KM, sa ugovorenim rokom isporuke 15 dana od potpisivanja ugovora. Isporuka dva nova putnička vozila izvršena je u skladu sa ugovorom.

Tehničke specifikacije i dodatna oprema vozila navedene su u tenderskoj dokumentaciji, a ponuđači su bili dužni dostaviti potpisan i ovjeren pregled navedenih specifikacija i opreme. Neke od karakteristika bile su: godina proizvodnje 2023; vrsta goriva dizel; zapremina motora min. 1900 ccm; snaga motora min.145 Kw; boja crna metalizirana i slično; automatski mjenjač; dužina vozila min. 4.800 (bez kuka); zapremina prtljažnika bez preklapanja min. 600 litara; međuosovinsko rastojanje (minimalno) 2.841 mm; samozatamnjujuće unutrašnje ogledalo; električno sjedište vozača sa funkcijom memorije; centralni zaslon za ruku naprijed; ručica mjenjača presvučena kožom, električni retrovizori sa funkcijom memorije-samozatamnjujući na vozačevoj strani + elektro preklopivi; osvijetljeni prostor kod nogu naprijed i nazad, kromirani okvir oko vozila + dekorativne lajsne kod pragova vrata, 3-kratki sportski upravljač sa perforiranim kožom + grijanje sa DSG upravljanjem, zračni jastuk za koljeno vozača, komforna telefonija i dr.

S obzirom na način utvrđivanja uslova tehničkih specifikacija vozila (npr. boja, zapremina prtljažnika, ručica mjenjača presvučena kožom, osvijetljeni prostor kod nogu naprijed i nazad, kromirani okvir oko vozila + dekorativne lajsne kod pragova vrata i sl.) ne možemo potvrditi da je tenderska dokumentacija za nabavke motornih vozila sačinjena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, kojim je propisano da je ugovorni organ dužan prilikom pripreme tenderske dokumentacije poštovati principe jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača i da postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju. Shodno tome, kao i na broj potencijalnih ponuđača koji su preuzeli tendersku dokumentaciju i broj dostavljenih ponuda, ovako postavljeni uslovi imaju ograničavajući faktor i ukazuju da nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Otvoreni postupak nabavka nafte i naftnih derivata za 2023. godinu pokrenut je Posebnom odlukom policijskog komesara 28. 7. 2022. godine, ukupne procijenjene vrijednosti od 585.000 KM. Tendersku dokumentaciju je preuzelo deset zainteresiranih ponuđača, a nakon izmjenjenije tenderske dokumentacije, istu je preuzelo sedam ponuđača, dok su svoje ponude dostavila tri ponuđača od kojih je jedna ponuda neprihvatljiva, budući da ponuđač nije dostavio OPC obrazac i Uvjerenje o usklađenosti kvalitete tečnih naftnih derivata u skladu sa tenderskom dokumentacijom.

Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena, a nakon provedene e-aukcije nije došlo do promjene cijene, te je Komisija za javnu nabavku predložila da se ugovor dodjeli najpovoljnijem ponuđaču Čavkunović-BP d.o.o. Bihać sa ponudom od 802.985 KM. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača je donijeta 21. 9. 2022. godine, kojom je prihvaćen prijedlog Komisije uz obrazloženje da su cijene svih prihvatljivih ponuda veće od procijenjene vrijednosti nabavke i da su sredstva za predmetnu nabavku osigurana u budžetu za 2023. godinu. Okvirni sporazum i Ugovor o sukcesivnoj nabavci u vrijednosti od 802.985 KM za 2023. godinu je zaključen sa izabranim ponuđačem 1. 11. 2022. godine a uvidom u izabrani uzorak cijene goriva su u skladu sa ugovorom i ponudom ponuđača.

S obzirom na to da je prihvaćena ponuda za 217.985 KM, odnosno za 37% veća od njene procijenjene vrijednosti, konstatujemo da vrijednost nabavke nije utvrđena na način da je predstavljala procijenjenu tržišnu vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci.

Otvoreni postupak nabavke rezervnih dijelova, akumulatora, motornog ulja, sijalica i drugog potrošnog materijala za službena motorna vozila, pokrenut je Odlukom načelnika Sektora kriminalističke policije 10. 2. 2023. godine, procijenjene vrijednosti 532.350 KM za tri lota.

Prema izvještaju o preuzimanju tenderske dokumentacije, nakon četiri izmjene i dopune, preuzimanje je izvršilo osam ponuđača, a svoje ponude za lot 1 dostavila su tri, odnosno za lot 2 i lot 3, četiri ponuđača. Izmjene tenderske dokumentacije odnosile su se na tražene dokaze u dijelu sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti, kvalifikacionu dokumentaciju, promjenu datuma i vremena otvaranja ponuda i sl.

Tenderskom dokumentacijom utvrđeno je da je kriterij za dodjelu ugovora „najniža cijena“, a nakon provedene e-aukcije, okvirni sporazumi su potpisani 19. 5.2023. godine na period do 31. 12. 2024. godine sa Mešan d.o.o. Bihać u ukupnom iznosu od 532.350 KM. Uvidom u izabrani uzorak, zaključeni su pojedinačni ugovori o isporuci robe 19. 5. 2023. godine u vrijednosti 239.850 za tri lota, a fakturisanje je vršeno u skladu sa odredbama ugovora.

Posebnom Odlukom policijskog komesara 30. 8. 2022. godine pokrenut je otvoreni postupak nabavke usluga servisiranja i održavanja službenih motornih vozila, procijenjene vrijednosti 76.050 KM za tri lota.

Prema izvještaju o preuzimanju tenderske dokumentacije, istu je preuzelo 12 zainteresiranih ponuđača, a svoje ponude su dostavila tri ponuđača.

Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena, a tenderskom dokumentacijom nisu utvrđene količinske specifikacije servisiranja i održavanja službenih motornih vozila već samo cijena norma sata rada. Navedeno nije u skladu sa odredbama člana 53. Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da tenderska minimalno sadrži, između ostalog, količinske specifikacije za robu ili opis posla ili zadatka za usluge i radove i tehničke specifikacije.

Nakon provedene e-aukcije ponuđena cijena norma sata od strane ponuđača Mešan d.o.o. Bihać iznosila je 702 KM (lot 1) i 702 KM (lot 3), a ponuđača Una Auto d.o.o. Bihać 1.032 KM (lot 2). Sa navedenim ponuđačima zaključeni su okvirni sporazumi i ugovori 12. 12. 2022. godine u ukupnom iznosu 76.050 KM, prema kojima će se usluge servisiranja vršiti sukcesivno po potrebi naručioca.

Konstatujemo da se prilikom planiranja i pokretanja postupka nabavke udžbenika, nije se vodilo računa o početku školske godine. Ugovori za deset lotova ukupne vrijednosti 1.198.740 KM zaključeni su u drugoj polovini septembra 2023. godine, što je za posljedicu imalo kašnjenje nabavke i distribucije udžbenika u odnosu na početak nastave.

U otvorenom postupku nabavke peleta u vrijednosti 109.635 KM promijenjeni su uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, a kod nabavke službenih motornih vozila i muzičke opreme od 234.054 KM, ona nije sačinjena na način da osigura aktivnu konkurenciju. U slučaju nabavke usluga servisiranja i održavanja službenih motornih vozila nije sadržavala minimalne informacije, a u postupku nabavke goriva, zaključen je ugovor o isporuci goriva u iznosu većem za 217.985 KM u odnosu na procijenjenu vrijednost nabavke. Zbog naprijed navedenog, nije postupljeno u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži minimalne informacije i da se osigura pravična i aktivna konkurencija, postupke javnih nabavki provoditi blagovremeno, a ugovore zaključivati u skladu sa odredbama tenderske dokumentacije i dosljedno primjenjivati, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.*

9. SUDSKI SPOROVI

Izvještaj o radu Kantonalnog pravobranilaštva za 2023. godinu nije nam prezentiran. Prema dostavljenom tabelarnom pregledu, u 2023. godini pokrenuto je pet tužbi u iznosu od 56.977 KM, u kojima se Kanton pojavljuje u svojstvu tužitelja po osnovu isplate duga i povrata sredstava.

U predmetima gdje je Kanton tužen, ukupno 29 tužbi, ukupna vrijednost sporova za isplatu iznosi 735.078 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbu HAND EXPORT d.o.o. Cazin za utvrđivanje i naknadu štete u iznosu od 621.049 KM.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Ministarstvo finansija je 1. 10. 2024. godine dostavilo komentar, uz dodatnu dokumentaciju, u prilogu kojem su i komentari: Skupštine Kantona, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Ministarstva unutrašnjih poslova i Univerziteta u Bihaću.

Obrazložena su data na nalaze i preporuke u vezi sa: raspodjelom kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti, procjenom naplate u projektima obnove stočnog fonda i ugovorima o koncesiji, popisom imovine, odlukom o namjeni korištenja sredstava prikupljenih po osnovu koncesija (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva), raspodjelom tekućih transfera drugim novima vlasti (Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša), položajnim dodatkom za nosioce izvršnih funkcija i korištenjem privatnih vozila u službene svrhe (Skupština Kantona), porezom i doprinosima na naknade za rad zaposlenika u komisijama i ugovorima o djelu (Ministarstvo unutrašnjih poslova i Univerzitet u Bihaću), te evidencijama o radnom vremenu (Skupština Kantona i Ministarstvo unutrašnjih poslova).

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na zaključivanje ugovora o koncesiji, s obzirom na to da je dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da su s određenim koncesionarima zaključeni ugovori, kao i dio komentara koji se odnosi na tekuće transfere gradovima i općinama, jer su dostavljeni dokazi da su zaključeni aneksi ugovora kojima su prolongirani rokovi realizacije.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U komentaru koji je dala Skupština Kantona je navedeno da su obračun i isplata položajnog dodatka u iznosu od 20% za nosioce izvršnih funkcija utvrđeni Odlukom Komisije za izbor, imenovanja i finansijsko-administrativna pitanja o novčanim primanjima, u skladu sa članom 7. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona.

Napominjemo da je Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: kantonalni zakon o plaćama) propisano da nosioci izvršnih funkcija imaju pravo na položajni dodatak, koji utvrđuje i donosi Komisija za izbor i imenovanja. Međutim, Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH nije predviđeno uvećanje plaće po osnovu položajnog dodatka, te kantonalni zakon o plaćama u ovom dijelu nije usklađen sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, zbog čega je data ova preporuka.

- U vezi sa obračunom poreza i doprinosa po osnovu naknada za rad zaposlenika u komisijama Ministarstvo unutrašnjih poslova navelo je da postupa u skladu sa stavom Federalnog ministarstva finansija, te da se najvećim dijelom u komisije imenuju vanjski članovi. JU Univerzitet u Bihaću je također u komentaru naveo da naknade za rad na projektu „Erasmus+STEPS“ ne mogu biti tretirane kao prihod od nesamostalne djelatnosti, nego isključivo kao prihod od samostalne djelatnosti. Međutim, obračun naknada zaposlenicima po osnovu angažmana u komisijama nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, Zakona o doprinosima i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi. Također, nije prezentirana dodatna dokumentacija na osnovu koje bismo se uvjerali da se ne radi o poslovima po nalogu poslodavca, odnosno da je riječ o prihodima od nesamostalne djelatnosti.
- JU Univerzitet u Bihaću je dao detaljnija obrazloženja u vezi sa angažmanom nastavnog osoblja po ugovorima o djelu. Između ostalog, navedeno je da se izbor u zvanje nastavnika i saradnika vrši na osnovu javnog konkursa i provođenja procedure za prijem u radni odnos, kao i da se jedan dio nastave izvodi putem vanjskih saradnika. Istaknuto je da je Standardima i normativima utvrđeno da se, u slučaju kada se odvijanje nastavnog procesa ne može osigurati angažmanom raspoloživog akademskog osoblja, može izvršiti angažman akademskog osoblja sa odgovarajućim izborom u zvanje, i to maksimalno do 70% nastavne norme propisane Standardima i normativima raspisivanjem konkursa.

Napominjemo da je Zakonom o visokom obrazovanju na području Kantona utvrđeno da se u pogledu prava, obaveza i odgovornosti akademskog osoblja i drugih lica zaposlenih u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju zakonski propisi kojima se uređuju radni odnosi, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Ovim Zakonom nije propisana mogućnost angažovanja osoblja bez zasnivanja radnog odnosa. Također, uvažavajući činjenicu da se radi o značajnom iznosu naknada po osnovu ugovora o djelu na poslovima koji su sistematizovani i obavljaju se u kontinuitetu, smatramo da je potrebno preispitati opravdanost njihovog zaključivanja u ovoj mjeri.

Skupština je u komentaru navela da će poduzeti aktivnosti kako bi se naknada za korištenje privatnih vozila u službene svrhe uskladila sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

U komentaru su navedene aktivnosti koje je poduzelo ili namjerava poduzeti Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u vezi sa utvrđivanjem kriterija za raspodjelu namjenskih sredstava vodnih naknada, ocjenom naplativosti potraživanja po osnovu Projekta obnove stočnog fonda u saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom i usklađivanjem knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava u pripremi. Ovo Ministarstvo potvrdilo je da Izvještaj o realizaciji Programa utroška sredstava Budžeta Kantona doznačenih od strane Vlade FBiH za kapitalne investicije u sektoru vodoprivrede za 2023. godinu nije sačinjen zbog neokončanih radova, te navelo da će ga sačiniti po prijemu izvještaja o utrošku koji pošalju korisnici.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je navelo da se u vezi sa evidencijama o radnom vremenu trebaju poduzeti aktivnosti u saradnji s Ministarstvom finansija, kako bi se osiguralo da one sadrže podatke propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Reviziju Unsko-sanskog kantona obavio je revizorski tim u sastavu: Seida Isaković – voditeljica tima, i Amra Pjanić-Šašinović – članica tima.

Voditeljica tima

Seida Isaković, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA				OBRAZAC GIB			
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE							
				Identifikacijski broj: 4263251370007		šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 84.11	
				Organizacijski broj:			
Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO FINANSIJA USK				Operativni broj:		Funkcionalni kod:	
Potrošačka jedinica-glava: BUDŽET UNSKO-SANSKOG KANTONA							
Sjedište potrošačke jedinice: BIHAĆ				Fond: 01			
				Pojedinačni obrasci:			
				Konsolidovani obrasci: X			

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01. do 31.12.2023. godine

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	317.801.479	296.274.690	271.641.651	-21.526.789	93,2%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	236.771.115	239.137.657	224.080.413	2.366.542	101,0%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	22.630.716	22.665.528	23.112.300	34.812	100,2%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203		0	0	0	#DIV/0!
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	22.630.716	22.665.528	23.112.300	34.812	100,2%
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205		0	0	0	#DIV/0!
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	#DIV/0!

8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207		0	0	0	#DIV/0!
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	13.742	3.616	13.742	#DIV/0!
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209		13.742	3.616	13.742	#DIV/0!
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	#DIV/0!
12	714100	Porez na imovinu	211		0	0	0	#DIV/0!
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	31.728	16.415	2.140	-15.313	51,7%
14	716000	Porezi na dohodak	213	28.057.461	28.408.985	23.271.545	351.524	101,3%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	186.051.210	188.031.927	177.690.357	1.980.717	101,1%
16	719000	Ostali porezi	215		1.060	455	1.060	#DIV/0!
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	27.724.187	23.554.004	19.563.217	-4.170.183	85,0%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	1.217.437	523.632	451.848	-693.805	43,0%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	1.160.293	430.182	317.013	-730.111	37,1%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	40.000	79.071	71.921	39.071	197,7%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	17.144	14.319	42.995	-2.825	83,5%
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221		0	0	0	#DIV/0!
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222		0	0	0	#DIV/0!
24	721600	Prihodi od privatizacije	223		60	502	60	#DIV/0!
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224		0	19.417	0	#DIV/0!
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	22.756.750	19.271.105	15.203.918	-3.485.645	84,7%
27	722100	Administrativne takse	226	2.688.613	2.028.977	1.718.746	-659.636	75,5%
28	722200	Sudske takse	227	3.950.000	3.484.683	3.245.209	-465.317	88,2%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228		290	417	290	#DIV/0!
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	5.288.663	1.963.265	2.096.004	-3.325.398	37,1%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	6.162.000	3.945.246	2.032.365	-2.216.754	64,0%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	1.869.331	5.096.883	4.458.739	3.227.552	272,7%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	2.798.143	2.751.761	1.652.438	-46.382	98,3%
34	723000	Novčane kazne	233	3.750.000	3.752.666	3.899.926	2.666	100,1%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234		6.601	7.525	6.601	#DIV/0!
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	53.306.177	33.583.029	27.998.021	-19.723.148	63,0%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236		30	20	30	#DIV/0!
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	52.998.584	33.536.258	27.942.333	-19.462.326	63,3%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238		50	0	50	#DIV/0!
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239		0	0	0	#DIV/0!
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240		95	90	95	#DIV/0!
42	733100	Donacije	241	307.593	46.596	55.578	-260.997	15,1%

43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	310.218.107	292.903.890	247.938.549	-17.314.217	94,4%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	163.611.269	165.086.635	139.932.638	1.475.366	100,9%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	142.673.501	141.088.282	123.275.557	-1.585.219	98,9%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	20.937.768	23.998.353	16.657.081	3.060.585	114,6%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	16.964.823	16.633.366	14.479.022	-331.457	98,0%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	26.476.517	19.235.387	16.607.222	-7.241.130	72,7%
49	613100	Putni troškovi	248	412.553	256.673	220.786	-155.880	62,2%
50	613200	Izdaci za energiju	249	3.879.350	3.033.764	3.202.820	-845.586	78,2%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	3.071.125	2.481.836	2.443.025	-589.289	80,8%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	4.203.640	2.697.408	1.676.186	-1.506.232	64,2%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	3.056.569	2.385.073	2.232.131	-671.496	78,0%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	666.794	440.770	316.740	-226.024	66,1%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	1.454.762	1.095.703	871.440	-359.059	75,3%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	358.366	224.642	161.280	-133.724	62,7%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	9.373.358	6.619.518	5.482.814	-2.753.840	70,6%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	80.787.813	72.396.459	70.757.214	-8.391.354	89,6%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	33.343.590	28.863.199	19.060.545	-4.480.391	86,6%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	14.924.763	13.798.318	12.349.592	-1.126.445	92,5%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	7.991.559	6.629.009	8.761.413	-1.362.550	83,0%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	3.825.600	3.528.571	2.940.929	-297.029	92,2%
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzeticima	262	18.922.073	18.419.424	16.301.168	-502.649	97,3%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263				0	#DIV/0!
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264				0	#DIV/0!
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	1.780.228	1.157.938	11.343.567	-622.290	65,0%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	21.309.185	19.024.005	5.612.493	-2.285.180	89,3%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	19.013.505	17.093.133	5.376.761	-1.920.372	89,9%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	10.000	0	0	-10.000	0,0%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	865.680	513.495	235.732	-352.185	59,3%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	700.000	700.000		0	100,0%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzeticima	271	720.000	717.377		-2.623	99,6%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272				0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273				0	#DIV/0!

75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	758.500	528.038	549.960	-230.462	69,6%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275			0	0	#DIV/0!
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276			0	0	#DIV/0!
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	758.500	528.038	549.960	-230.462	69,6%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278			0	0	#DIV/0!
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	310.000				0,0%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	7.583.372	3.370.800	23.703.102	-4.212.572	44,4%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	#DIV/0!
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	69.157	22.706	104.570	-46.451	32,8%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	69.157	22.706	104.570	-46.451	32,8%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284		0	0	0	#DIV/0!
86	811900	Ostali kapitalni primici	285		0	0	0	#DIV/0!
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	16.992.839	12.222.781	8.418.302	-4.770.058	71,9%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	100.000	0	100	-100.000	0,0%
89	821200	Nabavka građevina	288	2.134.356	1.497.988	1.328.959	-636.368	70,2%
90	821300	Nabavka opreme	289	8.320.117	6.213.475	2.993.662	-2.106.642	74,7%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	225.000	4.999		-220.001	2,2%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	1.260.748	688.493	253.963	-572.255	54,6%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	4.952.618	3.817.826	3.841.618	-1.134.792	77,1%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	16.923.682	12.200.075	8.313.732	-4.723.607	72,1%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-9.340.310	-8.829.275	15.389.370	511.035	94,5%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	#DIV/0!
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	600.000	600.000	607.716	0	100,0%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297		600.000	600.000	600.000	#DIV/0!
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298				0	#DIV/0!
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	600.000		7.716	-600.000	0,0%
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300			0	0	#DIV/0!
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301			0	0	#DIV/0!
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302			0	0	#DIV/0!
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303			0	0	#DIV/0!

105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	600.000	600.000	600.000	0	100,0%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305			0	0	#DIV/0!
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306			0	0	#DIV/0!
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307			0	0	#DIV/0!
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308			0	0	#DIV/0!
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309			0	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	600.000	600.000	600.000	0	100,0%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311			0	0	#DIV/0!
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	7.716	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	#DIV/0!
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	19.595.810	0	0	-19.595.810	0,0%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	19.595.810	0	0	-19.595.810	0,0%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316			0	0	#DIV/0!
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317			0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	19.595.810		0	-19.595.810	0,0%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	#DIV/0!
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320			0	0	#DIV/0!
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321			0	0	#DIV/0!
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322			0	0	#DIV/0!
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	4.755.500	4.603.113	4.606.737	-152.387	96,8%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324			0	0	#DIV/0!
126	823200	Vanjske otplate	325			0	0	#DIV/0!
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	4.755.500	4.603.113	4.606.737	-152.387	96,8%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327			0	0	#DIV/0!
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328			0	0	#DIV/0!
130	823600	Otkup duga	329			0	0	#DIV/0!
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124)	330	14.840.310	-4.603.113	-4.606.737	-19.443.423	-31,0%
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	5.500.000	-13.432.388	10.790.349	-18.932.388	-244,2%

133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	332.566.446	310.329.784	261.563.588	-22.236.662	93,3%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	22.904.965	20.468.146	25.953.475	-2.436.819	89,4%
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	17.888.006	15.867.751	22.597.826	-2.020.255	88,7%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335			0	0	#DIV/0!
137	013	Opće usluge	336	5.016.959	4.600.395	3.355.649	-416.564	91,7%
138	014	Osnovno istraživanje	337			0	0	#DIV/0!
139	015	liR Opće javne usluge	338			0	0	#DIV/0!
140	016	Opće javne usluge n. k.	339			0	0	#DIV/0!
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340			0	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341			0	0	#DIV/0!
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	4.997.450	3.691.100	790.681	-1.306.350	73,9%
144	021	Vojna odbrana	343			0	0	#DIV/0!
145	022	Civilna odbrana	344	4.997.450	3.691.100	790.681	-1.306.350	73,9%
146	023	Inostrana vojna pomoć	345			0	0	#DIV/0!
147	024	liR Odbrana	346			0	0	#DIV/0!
148	025	Obrana n. k.	347			0	0	#DIV/0!
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	73.759.641	69.683.052	57.467.639	-4.076.589	94,5%
150	031	Policijske usluge	349	51.555.306	48.246.534	39.467.150	-3.308.772	93,6%
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350			0	0	#DIV/0!
152	033	Sudovi	351	22.204.335	21.436.518	18.000.489	-767.817	96,5%
153	034	Zatvori	352			0	0	#DIV/0!
154	035	liR Javni red i sigurnost	353			0	0	#DIV/0!
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354			0	0	#DIV/0!
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	36.152.937	31.329.752	24.840.839	-4.823.185	86,7%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	2.323.111	2.348.918	1.992.041	25.807	101,1%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	22.823.138	18.564.048	14.093.683	-4.259.090	81,3%
159	043	Gorivo i energija	358				0	#DIV/0!
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359			0	0	#DIV/0!
161	045	Transport	360			0	0	#DIV/0!
162	046	Komunikacije	361			0	0	#DIV/0!
163	047	Ostale industrije	362			0	0	#DIV/0!
164	048	liR Ekonomski poslovi	363			0	0	#DIV/0!
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	11.006.688	10.416.786	8.755.115	-589.902	94,6%

166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	#DIV/0!
167	051	Upravljanje otpadom	366			0	0	#DIV/0!
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367			0	0	#DIV/0!
169	053	Smanjenje zagađenosti	368			0	0	#DIV/0!
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369			0	0	#DIV/0!
171	055	liR Zaštita životne sredine	370			0	0	#DIV/0!
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371			0	0	#DIV/0!
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	9.069.489	8.477.685	3.311.635	-591.804	93,5%
174	061	Stambeni razvoj	373			0	0	#DIV/0!
175	062	Razvoj zajednice	374			0	0	#DIV/0!
176	063	Vodosnabdijevanje	375			0	0	#DIV/0!
177	064	Ulična rasvjeta	376			0	0	#DIV/0!
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377			0	0	#DIV/0!
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	9.069.489	8.477.685	3.311.635	-591.804	93,5%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	11.193.300	9.715.024	11.413.496	-1.478.276	86,8%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380			0	0	#DIV/0!
182	072	Vanbolničke usluge	381			0	0	#DIV/0!
183	073	Bolničke usluge	382	11.193.300	9.715.024	11.413.496	-1.478.276	86,8%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383			0	0	#DIV/0!
185	075	liR Zdravstvo	384			0	0	#DIV/0!
186	076	Zdravstvo n. k.	385			0	0	#DIV/0!
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	1.554.295	1.066.555	919.311	-487.740	68,6%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387			0	0	#DIV/0!
189	082	Usluge kulture	388	1.554.295	1.066.555	919.311	-487.740	68,6%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389			0	0	#DIV/0!
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390			0	0	#DIV/0!
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391			0	0	#DIV/0!
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392			0	0	#DIV/0!
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	141.965.710	137.577.053	113.333.715	-4.388.657	96,9%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	70.285.671	69.139.683	60.006.696	-1.145.988	98,4%
196	092	Srednje obrazovanje	395	31.351.253	30.578.767	26.112.691	-772.486	97,5%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396			0	0	#DIV/0!
198	094	Visoko obrazovanje	397	14.318.758	13.365.702	11.860.932	-953.056	93,3%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398			0	0	#DIV/0!
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399			0	0	#DIV/0!
201	097	liR Obrazovanje	400			0	0	#DIV/0!
202	098	Obrazovanje n. k.	401	26.010.028	24.492.901	15.353.396	-1.517.127	94,2%

203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	30.968.659	28.321.417	23.532.797	-2.647.242	91,5%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403			0	0	#DIV/0!
205	102	Starost	404			0	0	#DIV/0!
206	103	Nasljednici	405			0	0	#DIV/0!
207	104	Porodica i djeca	406			0	0	#DIV/0!
208	105	Nezaposlenost	407			0	0	#DIV/0!
209	106	Stanovanje	408			0	0	#DIV/0!
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409			0	0	#DIV/0!
211	108	liR Socijalna zaštita	410			0	0	#DIV/0!
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	30.968.659	28.321.417	23.532.797	-2.647.242	91,5%
		U BIHAĆU						
		Certificirani računovođa						
					Rukovodilac			
		Dana 26.03.2024.	Broj dozvole:		M.P.			

BOSNA I HERCEGOVINA				OBRAZAC BS		
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE						
			Identifikacijski broj: 4263251370007		šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 84.11	
					Organizacijski broj:	
			Operativni broj:		Funkcionalni kod:	
Nadležno ministarstvo: MINISTARSTVO FINANSIJA UNSKO-SANSKOG KANTONA						
Potrošačka jedinica-glava: BUDŽET UNSKO-SANSKOG KANTONA				Fond: 01		
Sjedište potrošačke jedinice: BIHAĆ				Pojedinačni obrasci:		
				Konsolidovani obrasci: X		
BILANS STANJA						
na dan 31.12. 2023. godine						
						KM
R.b.	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) x 100
	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3+.....10)	001	43.785.897	53.863.916	81,3%
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	38.497.048	48.513.969	79,4%
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	#DIV/0!
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	5.288.849	5.350.067	98,9%
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	#DIV/0!
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	0	0	#DIV/0!
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	#DIV/0!
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	#DIV/0!
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009		-120	0,0%

11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	179.347.041	172.757.590	103,8%
12	011000	Stalna sredstva	011	294.419.392	283.405.806	103,9%
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	124.026.103	120.903.205	102,6%
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12 minus 13)	013	170.393.289	162.502.601	104,9%
15	020000	Dugoročni plasmani	014	8.290.000	8.890.000	93,3%
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	#DIV/0!
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15 minus 16)	016	8.290.000	8.890.000	93,3%
18	031000	Vrijednosni papiri	017		280.537	0,0%
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijedonosnih papira	018	0	0	#DIV/0!
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijedonosnih papira (18 minus 19)	019	0	280.537	0,0%
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	663.752	1.084.452	61,2%
22		UKUPNA AKTIVA (2 + 11) =41	021	223.132.938	226.621.506	98,5%

23		II PASIVA				#DIV/0!
24	300000	A.Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25+.....+30)	022	103.323.462	100.810.127	102,5%
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	33.580.402	24.537.282	136,9%
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	#DIV/0!
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	2.402.700	2.464.091	97,5%
28	340000	Obaveze prema djelatnicima	026	17.238.880	16.739.238	103,0%
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	027	0	0	#DIV/0!
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	50.101.480	57.069.516	87,8%
31	400000	B.Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	24.994.981	30.638.395	81,6%
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	24.994.981	30.638.395	81,6%
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	#DIV/0!
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	#DIV/0!
35	500000	C.Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39 minus 40)	033	94.814.495	95.172.984	99,6%
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	154.652.520	142.140.118	108,8%
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	103.064	107.294	96,1%
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	#DIV/0!
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	0	0	#DIV/0!
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	59.941.089	47.074.428	127,3%
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	223.132.938	226.621.506	98,5%
	U BIHAĆU	Certificirani računovođa				
	Dana 26.03.2024.	Broj dozvole:			Rukovodilac M.P.	

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Iznos
	1	2	3	4
BOSNA I HERCEGOVINA				
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE				
4263251370007				
Identifikacijski broj:				
84.11				
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti				
Organizacijski broj:				
Operativni broj:				
Nadležno ministarstvo MINISTARSTVO FINANSIJA UNSKO-SANSKOG KANTONA				
Funkcionalni kod: 0000				
Potrošačka jedinica BUDŽET UNSKO-SANSKOG KANTONA				
Fond: 01				
Sjedište potrošačke jedinice BIHAĆ				
Pojedinačni obrasci:				
Konsolidovani obrasci: X				
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA				
Period izvještavanja: od 01.01. do 31.12.2023. godine				
I NOVČANI PRIMICI				
1	700000	Prihodi (2+3+4+5+6)	450	290.836.992
2	710000	Prihodi od poreza	451	239.137.357
3	720000	Neporeski prihodi	452	23.718.969
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	27.973.920
5	740000	Kapitalni transferi	454	145
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	6.601
7		Kapitalni primici i transferi (r.br.8.)	456	22.706
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	22.706
9		Finansiranje (10+11+12)	458	600.000
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	600.000
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	291.459.698
II NOVČANE ISPLATE				
15	600000	Rashodi (od 16 do 21)	463	284.339.997
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	166.767.958
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	17.178.964
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	19.020.480
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	65.599.210
20	615000	Kapitalni transferi	468	15.216.411
21	616000	Izdaci za kamate	469	556.974
22		Kapitalni izdaci (r.br. 23.)	470	11.933.509
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	11.933.509
24		Finansiranje (25+26)	472	5.203.113
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	600.000
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	4.603.113
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	301.476.619
28		NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 minus 27)	476	-10.016.921
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	48.513.969
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	38.497.048
U BIHAĆU				
Certificirani računovođa				
Rukovodilac				
M.P.				
Dana 26.04.2023. Broj dozvole:				

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO FINANSIJA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
MINISTRY OF FINANCE

Datum: 30.09.2024. godine

Broj: 04-11-3523-32/24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Unsko-sanskog kantona** za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li konsolidovani finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Unsko-sanskog kantona**, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Konsolidovani finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na konsolidovane finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.

Adresa: Alije Đerzeleza 2, Bihać 77000, telefon: 037/316 071, fax: 037 223 152, web: www.vladausk.ba,
e-mail: ministarstvo.finansija@vladausk.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
MINISTARSTVO FINANSIJA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
MINISTRY OF FINANCE

- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na konsolidovane finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u konsolidovanim finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Unsko-sanskog kantona** i koje je pokrenuo **Unsko-sanski kanton** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Unsko-sanskom kantonu** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Adresa: Alije Derzeleza 2, Bihać 77000, telefon: 037/316 071, fax: 037 223 152, web: www.vladausk.ba,
e-mail: ministarstvo.finansija@vladausk.ba